Pomorze Zachodnie
Strategia 2030

Streszczenie Sprawozdania końcowego z wdrażania

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Informacje ogólne o Programie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 został przyjęty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 lutego 2015 r. Od uruchomienia Program był zmieniany ośmiokrotnie w ramach renegocjacji. Wersja Programu, w oparciu o którą zostało sporządzone Sprawozdanie końcowe z wdrażania RPO WZ 2014-2020 została przyjęta decyzją Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego 1 grudnia 2023 r. (zmiana Programu poprzez notyfikację).

Program składa się z 12 Osi Priorytetowych (OP), na realizację których przeznaczono 1,6 mld EUR dofinansowania Unii Europejskiej. Ok. 74% tych środków (1,2 mld EUR) pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Były one przeznaczone na rozwój potencjału społeczno-gospodarczego poprzez wspieranie projektów zakładających wzrost zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę infrastruktury wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej, poprawę ochrony środowiska.

Pozostałe 26% czyli ok. 422 mln EUR budżetu Programu pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) ukierunkowane zostało na wyrównywanie szans na rynku pracy, wzrost zatrudnienia, inwestycje w kapitał ludzki oraz pomoc techniczną.

Podstawowe dane identyfikacyjne i finansowe Osi Priorytetowych przedstawia poniższe zestawienie:

Symbol osi	Nazwa osi	Fundusz	Wkład UE w EUR
OP1	Gospodarka, Innowacje, Nowoczesne technologie	EFRR	320 890 646
OP2	Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	238 361 416
OP3	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	EFRR	48 000 000
OP4	Naturalne otoczenie człowieka	EFRR	104 901 645
OP5	Zrównoważony transport	EFRR	295 664 646
OP6	Rynek pracy	EFS	139 374 977
OP7	Włączenie społeczne	EFS	126 788 618
OP8	Edukacja	EFS	92 207 700
OP9	Infrastruktura publiczna	EFRR	171 000 000
OP10	Pomoc techniczna	EFS	64 049 568
OP11	Wsparcie sektora zdrowia i środowiska w kontekście pandemii COVID-19	EFRR	21 348 254
OP12	Pomoc techniczna – REACT EU	EFRR	889 511
Razem			**1 623 476 981**

Program zakładał wsparcie zarówno w formie dotacyjnej (w trybie konkursowym, pozakonkursowym oraz, w związku z sytuacją spowodowaną epidemią COVID-19, nadzwyczajnym) jak i w formie zwrotnej (Instrumenty Finansowe i pomoc zwrotna).

W ramach Programu, w celu wsparcia zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, zastosowano narzędzie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Dedykowane było ono głównym ośrodkom wzrostu regionu (ZIT Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego oraz ZIT Koszalińsko – Kołobrzesko – Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego) i pozwoliło na optymalizację programowania celów rozwojowych tych obszarów i maksymalizację efektów wsparcia Programu. Inne obszary funkcjonalne wzmacniane były poprzez pakiet dedykowanych działań w ramach stworzonego w województwie autorskiego instrumentu terytorializacji – Kontraktu Samorządowego.

Podsumowanie realizacji Programu

RPO WZ 2014–2020 – Najważniejsze liczby

Nabory
268 naborów (203 konkursowe, 53 pozakonkursowe, 12 nadzwyczajnych) – budżet 2 163 298 137 EUR

Aktywność wnioskodawców
4 142 poprawne formalnie wnioski – 3 725 198 224 EUR (UE: 2 264 821 409 EUR)

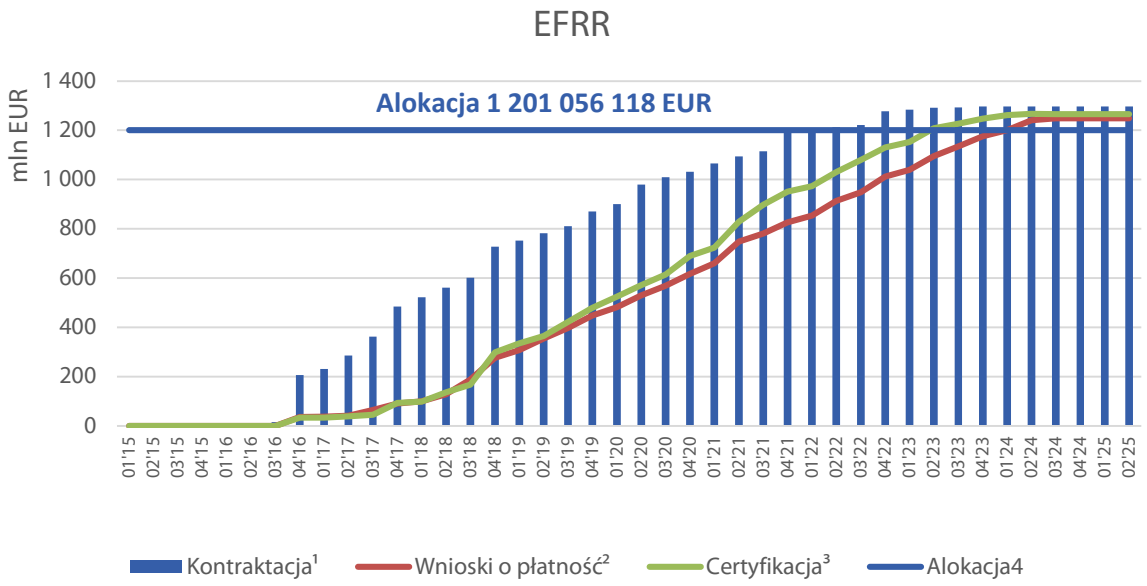
Decyzje o dofinansowaniu
2 955 zatwierdzonych projektów – 2 854 681 722 EUR (UE: 1 826 832 069 EUR)

Realizacja projektów
2 606 podpisanych umów – 2 657 667 339 EUR (UE: 1 758 244 527 EUR)

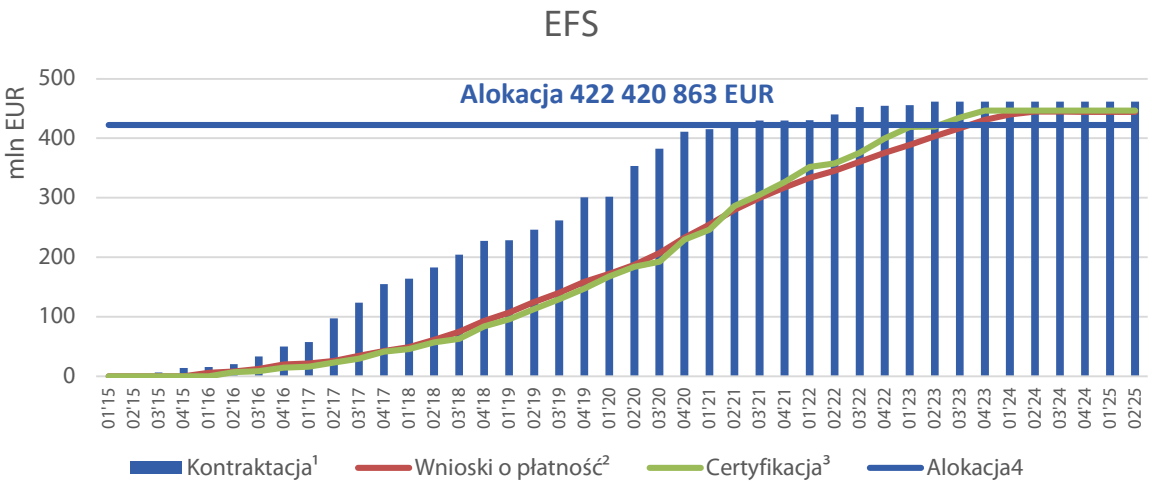
Przepływ środków
Wnioski o płatność – 2 663 533 575 EUR (UE: 1 693 134 258 EUR)

Rozliczenie i certyfikacja
Deklaracje zatwierdzone – 2 156 216 412 EUR (UE: 1 712 732 323 EUR)

Szczegółowy postęp finansowy w kolejnych kwartałach w podziale na Fundusze (EFRR i EFS) przedstawiają poniższe wykresy. Przedstawione dane finansowe zostały przeliczone z PLN na EUR za pomocą kursu sprawozdawczego z dnia 27 czerwca 2025 r., który wynosi 4,2378.

1) Jako kontraktacja przedstawione zostały wartości dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach o dofinansowanie. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym została podpisana umowa o dofinansowanie.
2) Jako wnioski o płatność przedstawiono wartości dofinansowania ze środków UE w zatwierdzonych wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym został zatwierdzony wniosek o płatność.
3) Jako certyfikacja przedstawione zostały wartości dofinansowania w przekazanych do KE wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym wniosek o płatność został przekazany do KE.
4) Alokacja wyliczona algorytmem Ministerstwa Finansów dla pierwszego miesiąca po okresie, za który sporządzane jest sprawozdanie, z uwzględnieniem rezerwy wykonania. przeliczona po kursie sprawozdawczym z dnia 27.06.2025 r. tj. 4,2378

1) Jako kontraktacja przedstawione zostały wartości dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach o dofinansowanie. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym została podpisana umowa o dofinansowanie.
2) Jako wnioski o płatność przedstawiono wartości dofinansowania ze środków UE w zatwierdzonych wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym został zatwierdzony wniosek o płatność.
3) Jako certyfikacja przedstawione zostały wartości dofinansowania w przekazanych do KE wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym wniosek o płatność został przekazany do KE.
4) Alokacja wyliczona algorytmem Ministerstwa Finansów dla pierwszego miesiąca po okresie, za który sporządzane jest sprawozdanie, z uwzględnieniem rezerwy wykonania. przeliczona po kursie sprawozdawczym z dnia 27.06.2025 r. tj. 4,2378.

Realizacja Programu w poszczególnych Osiach Priorytetowych

Oś priorytetowa 1. Gospodarka, innowacje, Nowoczesne technologie

558 podpisanych umów o wartości **619,3 mln EUR,** w tym wkład UE **321,4 mln EUR.**

Głównym celem OP1 było podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu dzięki wykorzystaniu potencjału regionalnych i inteligentnych specjalizacji. Projekty realizowane w ramach tej osi skupiają się na wzmocnieniu innowacyjności, a przez to konkurencyjności MŚP.
Ponadto w ramach OP1 zrealizowano następujące cele szczegółowe:

- zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw,
- zwiększenie wykorzystania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce,
- zwiększenie zastosowania innowacyjności w MŚP,
- polepszenie warunków rozwoju MŚP.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP1

Przykład 1

Tytuł projektu: Prace badawczo - rozwojowe w celu wdrożenia w ZEROMUR MITAS SPÓŁKA JAWNA innowacji produktowej oraz procesowej

Beneficjent: Zeromur Mitas Spółka Jawna

Całkowita wartość projektu: 2 712 330,00 zł

Dofinansowanie UE: 1 589 140,00 zł

Opis projektu: W ramach projektu opracowano i wdrożono innowacje technologiczne w zakresie systemów drzwiowych. Powstały rozwiązania spełniające wysokie parametry techniczne i odpowiadające współczesnym trendom architektury wnętrz. W ramach prac badawczo-rozwojowych skutecznie zintegrowano nowoczesne elementy elektroniczne w systemach drzwiowych, co wcześniej nie było powszechnie stosowane w tej branży.
Rezultatem jest wprowadzenie na rynek nowoczesnych drzwi wyposażonych w systemy elektroniczne, komunikacyjne i bezpieczeństwa, z możliwością integracji z sieciami elektronicznymi oraz wykorzystaniem nowych materiałów. Rozwiązania znalazły zastosowanie w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej i biznesowych. Realizacja projektu przyniosła wzrost sprzedaży, pozyskanie nowych klientów krajowych i zagranicznych, a także poprawę satysfakcji użytkowników, dywersyfikację oferty i wzmocnienie wizerunku przedsiębiorstwa.

Linki:

- https://zeromur.pl/projekty-ue/
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1342213/

Przykład 2

Tytuł projektu: Centrum badawcze diagnozowania, recyklingu elementów wielko i małogabarytowych oraz identyfikacji odzyskanych materiałów

Beneficjent: Politechnika Morska w Szczecinie

Całkowita wartość projektu: 3 826 984,07 zł

Dofinansowanie UE: 2 500 626,88 zł

Opis projektu: W ramach projektu powstało certyfikowane laboratorium, które umożliwia diagnozowanie i ocenę jakości elementów wielko i małogabarytowych, w tym określanie ich przydatności do procesu recyklingu. Utworzono nowoczesne Centrum badań składające się z laboratoriów wykorzystujących zaawansowane techniki wytwarzania, modyfikacji, przetwarzania i diagnostyki materiałów. W efekcie powstała infrastruktura badawcza pozwalająca na prowadzenie badań stosowanych i rozwojowych dla gospodarki morskiej i lądowej, szczególnie w zakresie recyklingu elementów pozyskiwanych z jednostek pływających, elektrowni wiatrowych, mostów, dźwignic czy zbiorników. Centrum specjalizuje się w ocenie jakości odzyskanych materiałów – metali, niemetali i kompozytów – oraz wskazuje możliwości ich ponownego wykorzystania lub przetwarzania z doborem odpowiednich metod. Dzięki realizacji projektu powstało zaplecze naukowe wzmacniające potencjał badawczy regionu i wspierające rozwój gospodarki opartej na recyklingu.

Linki:

- https://pm.szczecin.pl/pl/uczelnia/projekty/centrum-badawcze/
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1520145/

Zdjęcia:

Stanowisko urządzenia do cięcia wodą

Stanowisko młota udarnościowego (Charpy'ego)

Źródło: https://pm.szczecin.pl/pl/wspolpraca/oferta-dla-biznesu/usugi-eksperckie/badania-komercyjne/centrum-badawcze-recyklingu/#Informacje

Przykład 3

Tytuł projektu: Doposażenie Hali Technologicznej w Laboratorium e-Produkcji realizujące koncepcję Przemysłu 4.0

Beneficjent: Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Całkowita wartość projektu: 17 784 728,21 zł

Dofinansowanie UE: 10 870 612,26 zł

Opis projektu: W ramach projektu zostało doposażone Laboratorium „e-Produkcji" działające w strukturze Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki. Utworzono nowoczesne pracownie: e-produkcji, hydrauliki olejowej i wodnej, Industrial Internet of Things (IIoT), badań i certyfikacji EMC oraz inteligentnych systemów wizyjnych i interfejsów użytkownika. Zakupiona infrastruktura B+R umożliwia prowadzenie badań nad projektowaniem i optymalizacją procesów produkcyjnych, ich automatyzacją i robotyzacją, a także diagnostyką i monitorowaniem. Zwiększone zostały zdolności placówki w zakresie zastosowania systemów wizyjnych w kontroli jakości, wdrożono rozwiązania wirtualnej weryfikacji i walidacji procesów oraz rozszerzonej rzeczywistości w produkcji. Powstało również środowisko sprzyjające współpracy ludzi i robotów w procesach wytwórczych z wykorzystaniem technologii IIoT.

Linki:

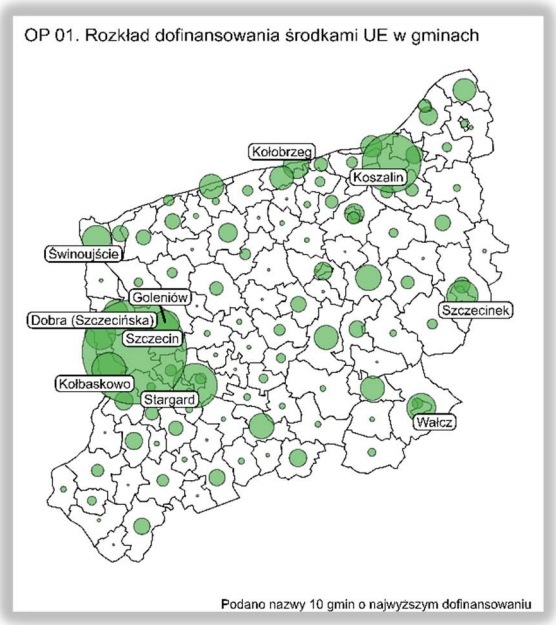
- https://wimim.zut.edu.pl/strona-glowna/dzialalnosc-naukowa/realizowane-projekty/doposazenie-hali-technologicznej-w-laboratorium-e-produkcji-realizujace-koncepcje-przemyslu-40.html
- https://lhtwimim.zut.edu.pl/

Zdjęcia:

Źródło: https://lhtwimim.zut.edu.pl/

Terytorializacja[1] wsparcia w OP1

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Rewal	gryficki	1 297
Mirosławiec	wałecki	850
Mielno	koszaliński	749
Postomino	sławieński	601
Kołbaskowo	policki	588
Bierzwnik	choszczeński	530
Bielice	pyrzycki	461
Banie	gryfiński	392
Kołobrzeg (g. wiejska)	kołobrzeski	389
Połczyn-Zdrój	świdwiński	374

[1] *Dla tej i każdej następnej OP terytorializacja wsparcia została zilustrowana za pomocą tabelarycznego zestawienia gmin o najwyższym dofinansowaniu środkami UE w Euro na jednego mieszkańca w ramach danej OP oraz za pomocą mapy (kartodiagram kołowy) przedstawiającej rozkład bezwzględnej wysokości dofinansowania środkami UE we wszystkich gminach województwa. Z uwagi na znaczące zróżnicowanie poziomu alokacji środków UE w poszczególnych OP, każda mapa ma inną skalę przekładająca wysokość dofinansowania na pole koła. Terytorializacja wsparcia nie została omówiona dla Pomocy Technicznej oraz dla OP11 – z uwagi na zbyt małą ilość danych.*

Kwoty dofinansowania (w fazie zatwierdzonych wniosków o płatność w poszczególnych projektach) przypisano do gmin: dla EFRR - na podstawie zmiennej „miejsce realizacji – gmina" w systemie SL2014 o ile wystąpiła ona dla danego projektu; dla EFS – na podstawie gmin zamieszkania uczestników wsparcia. Dane o gminach przedsiębiorstw niebędących beneficjentami (dotyczy instrumentów finansowych oraz wsparcia niefinansowego) zostały pozyskane spoza systemu SL20214. W pozostałych przypadkach – obejmujących ok 11% dofinansowania – zastosowano inne, możliwie najdokładniejsze metody. Jedynie 7% środków zostało przypisanych do gmin na podstawie najmniej dokładnego algorytmu tj. proporcjonalnie do liczby mieszkańców gmin.

W OP1 wsparcie koncentrowało się w największych ośrodkach miejskich regionu (SOM, KKBOF, Wałcz, Szczecinek), widoczna jest także aktywność przedsiębiorstw w gminach przymorskich. Słabsza od przeciętnej intensywność wsparcia występuje w gminach o bardziej rolniczym charakterze, choć i tam mogły zdarzyć się wyjątki (np. Mirosławiec, Banie, Bielice, Bierzwnik), związane z obecnością przedsiębiorstw wyrastających ponad lokalną skalę lub aktywnością miejscowego środowiska gospodarczego.

Oś priorytetowa 2. Gospodarka niskoemisyjna

414 podpisanych umów o wartości **461,1 mln EUR,** w tym wkład UE **246,2 mln EUR.**

W ramach OP2 wsparcie kierowane było na gospodarkę niskoemisyjną (low-carbon economy). Określenie to odnosi się w głównej mierze do emisji CO_2. Podstawową długofalową miarą sukcesu realizacji działań w tym obszarze jest więc obniżenie emisji CO_2 w przeliczeniu na jednostkę PKB.
Oś priorytetowa opiera się na trzech założeniach:

- zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki,
- zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
- obniżenie emisji generowanych przez transport oraz energetykę w aglomeracjach miejskich.

Interwencja podejmowana w ramach OP2 umożliwiła zbliżenie się do realizacji wyznaczonych celów Strategii Europa 2020 w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zaleceń Rady Europejskiej odnoszących się do „zwiększenia wysiłków na rzecz odnowienia i rozszerzenia zdolności wytwórczych energii, poprawy efektywności w całym łańcuchu energetycznym; podjęcia działań na rzecz rozwoju sieci elektrycznej, w tym połączeń transgranicznych oraz usunięcia przeszkód w transgranicznej wymianie energii elektrycznej" (Zalecenie nr 6 z 2013 r.).

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP2

Przykład 1

Tytuł projektu: Zakup 10 sztuk miejskich autobusów elektrycznych niskopodłogowych wraz z budową stacji ładowania autobusów elektrycznych w Szczecinku

Beneficjent: Komunikacja Miejska sp. z o.o.

Całkowita wartość projektu: 24 123 990,00 zł

Dofinansowanie UE: 16 671 050,00 zł

Opis projektu: W ramach projektu zakupiono 10 fabrycznie nowych, elektrycznych autobusów jednoczłonowych. Pojazdy są klimatyzowane, niskopodłogowe i dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dzięki inwestycji możliwe było wycofanie z eksploatacji wysłużonych autobusów spełniających jedynie normy emisji Euro II i IV, co znacząco ograniczyło emisję spalin oraz koszty utrzymania.
Efektem realizacji projektu jest zwiększenie udziału autobusów bezemisyjnych w komunikacji miejskiej Szczecinka do 34% całej floty. Łącznie, wraz z wcześniej zakupionymi pojazdami niskoemisyjnymi Euro V, ponad połowa autobusów obsługujących transport publiczny w mieście i gminie spełnia obecnie wysokie normy ekologiczne, co poprawia jakość życia mieszkańców i wspiera rozwój zrównoważonej mobilności.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/794443/

Zdjęcia:

Źródło: https://mapadotacji.gov.pl/projekty/794443/

Przykład 2

Tytuł projektu: Budowa infrastruktury komunikacyjnej, w tym trasy rowerowej łączącej miejscowość Dobra z węzłem przesiadkowym Głębokie w Szczecinie wraz z promocją rozwiązań alternatywnych wobec transportu indywidualnego

Beneficjent: Gmina Dobra

Całkowita wartość projektu: 15 504 473,38 zł

Dofinansowanie UE: 10 387997,16 zł

Opis projektu: W ramach projektu powstała nowoczesna infrastruktura transportowa sprzyjająca rozwojowi komunikacji publicznej i alternatywnych form przemieszczania się. Zrealizowano m.in.: budowę trasy rowerowej i ciągu pieszo-rowerowego, chodniki oraz przebudowę skrzyżowania z ul. Słoneczną w Wołczkowie, terminal przesiadkowy z parkingami typu B&R, nową konstrukcję jezdni i przebudowę zjazdów, oznakowanie poziome i pionowe, a także prace porządkowe i zagospodarowanie terenów zielonych.
Projekt doprowadził do powstania spójnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększającej dostępność transportu zbiorowego i rowerowego, ograniczającej emisję spalin oraz wspierającej zrównoważoną mobilność mieszkańców regionu.

Linki

- https://www.dobraszczecinska.pl/index.php/wiadomosc/budowa-infrastruktury-komunikacyjnej-w-tym-trasy-rowerowej-laczacej-m-dobra-z-wezlem-przesiadkowym-glebokie-w-szczecinie-wraz-z-promocja-rozwiazan-alternatywnych-wobec-transportu-indywidualnego
- http://www.gminadobra24.pl/fotosy/newsy/sport/1401/sciezki01_700.jpg

Zdjęcie:

Źródło: http://www.gminadobra24.pl/fotosy/newsy/sport/1401/sciezki01_700.jpg

Przykład 3

Tytuł projektu: Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w Gminie Mielno

Beneficjent: Gmina Mielno

Całkowita wartość projektu: 13 050 256,67 zł

Dofinansowanie UE: 7 393 181,55 zł

Opis projektu: W ramach projektu przeprowadzono kompleksowe prace termomodernizacyjne w czterech budynkach użyteczności publicznej: Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Unieściu, Mieleńskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Mielnie, Zespole Szkół w Mielnie (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i hala sportowa) oraz Szkole Podstawowej w Sarbinowie.
Inwestycja, realizowana w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego, obejmowała m.in.: ocieplenie przegród zewnętrznych
i stropodachów, modernizację systemów centralnego ogrzewania, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, montaż oświetlenia LED, instalacji fotowoltaicznych oraz wdrożenie systemu zarządzania energią.
Efektem projektu jest znaczące ograniczenie zużycia energii elektrycznej i cieplnej, poprawa efektywności energetycznej budynków oraz podniesienie komfortu użytkowników obiektów publicznych w gminie.

Linki:

- https://www.mielno.pl/o-gminie/fundusze-europejskie/modernizacja-energetyczna-obiektow-uzytecznosci-publicznej-w-gminie-mielno
- https://festiwal-ekoenergetyki.pl/wp-content/uploads/2023/12/20231208-10-Prezentacja-Dominik-Gronet-Gmina-Mielno.pdf

Zdjęcia:

Źródło: https://festiwal-ekoenergetyki.pl/wp-content/uploads/2023/12/20231208-10-Prezentacja-Dominik-Gronet-Gmina-Mielno.pdf

Przykład 4

Tytuł projektu: Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej: CKU, SP nr 10, ZS nr 8 w Koszalinie

Beneficjent: Gmina Miasto Koszalin

Całkowita wartość projektu: 8 696 262,38 zł

Dofinansowanie UE: 5 518 485,75 zł

Opis projektu: Przedsięwzięcie polegało na kompleksowej termomodernizacji obiektów gminnych. Zakres prac obejmował m.in.: ocieplenie stropodachów i ścian, modernizację systemu ogrzewania wraz z wymianą węzła cieplnego, izolację przewodów zgodnie z wymaganiami technicznymi, wymianę okien, drzwi oraz podgrzewaczy elektrycznych, budowę instalacji i systemu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w salach dydaktycznych, montaż kompaktowego węzła cieplnego o mocy powyżej 100 kW, modernizację centralnego ogrzewania wody z obiegami cyrkulacyjnymi i izolowanymi przewodami.
Efektem projektu jest poprawa efektywności energetycznej budynków oraz ograniczenie kosztów eksploatacyjnych i emisji zanieczyszczeń.

Linki:

- https://www.koszalin.pl/pl/content/modernizacja-energetyczna-budynkow-uzytecznosci-publicznej-cku-sp-nr-10-zs-nr-8-w-koszalinie
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/773633/

Przykład 5

Tytuł projektu: Budowa kotłowni miejskiej zasilanej biomasą wraz z przyłączeniem do sieci

Beneficjent: Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. w Bornem Sulinowie

Całkowita wartość projektu: 23 014 776,00 zł

Dofinansowanie UE: 4 770 389,95 zł

Opis projektu: Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie produkcji energii z biomasy, co ogranicza emisję gazów i pyłów w porównaniu z węglem. Inwestycja zajęła teren o powierzchni ok. 3 000 m^2. Powstała nowa kotłownia z dwoma kotłami o mocach 1,1 MW i 3 MW, która dostarcza ciepło do większości mieszkań w mieście. Modernizacja objęła wymianę systemów bezpieczeństwa (gaśniczego, alarmowego, odprowadzania dymów i gazów) oraz budowę ekonomizera kondensacyjnego o mocy 0,8 MW, automatycznego podajnika, magazynu na zrębki, pomieszczeń socjalnych i komina o wysokości 30 m, a także montaż multicyklonu do odpylania spalin o sprawności 85%. Dodatkowo wybudowano sieć ciepłowniczą z rur preizolowanych o długości ok. 905 m, łączącą nową kotłownię z istniejącą infrastrukturą. Ważnym aspektem dla lokalnej gospodarki jest fakt, że biomasa dostarczana jest przez miejscowych producentów.

Linki:

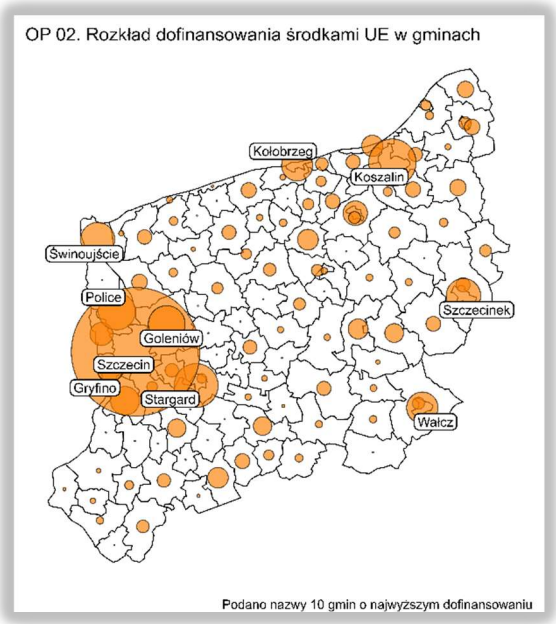
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/781249/

Zdjęcie:

Źródło: PUK *w Bornem Sulinowie*

Terytorializacja wsparcia w OP2

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Sławoborze	świdwiński	654
Mielno	koszaliński	559
Stepnica	goleniowski	293
Szczecin	Szczecin	265
Wałcz	wałecki	250
Kołbaskowo	policki	245
Ustronie Morskie	kołobrzeski	233
Manowo	koszaliński	227
Postomino	sławieński	221
Goleniów	goleniowski	218

Rozkład terytorialny wsparcia w OP2 był w dużej mierze odwzorowaniem rozmieszczenia źródeł emisji CO_2 w regionie. Na samo miasto Szczecin przypadło 42,5% dofinansowania. Rozkład środków UE przypadających na poszczególne gminy jest nierównomierny nawet jeśli mierzyć go w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w 24 gminach wskaźnik ten nie przekroczył 1 EUR. Nie można jednak mówić o systematycznym defaworyzowaniu któregokolwiek subregionu województwa.

Oś priorytetowa 3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

107 podpisanych umów o wartości **85,7 mln EUR,** w tym wkład UE **43,9 mln EUR.**

Działania w OP3 koncentrowały się na zmniejszeniu skali oddziaływania zmian klimatycznych w regionie. Największy ich wpływ jest obserwowany w gospodarce wodnej, dlatego priorytetem w OP3 były działania w zakresie małej retencji czy zarządzania ryzykiem powodziowym w celu doprowadzenia do racjonalnego gospodarowania wodami i poprawy bilansu wodnego zlewni. W aspekcie niekorzystnych zjawisk pogodowych, równie istotne były działania prowadzone na terenach miejskich, których zadaniem było ograniczenie skutków występowania intensywnych zjawisk pogodowych. Jedną ze składowych działań w OP3 był rozwój systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz dostosowanie w tym zakresie wyposażenia służb ratowniczych.
Wsparcie w ramach OP było również kierowane na działania, które miały zapewnić efektywne oczyszczanie ścieków oraz ograniczyć ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do wód, bezpośrednio przyczyniając się do wypełnienia zobowiązań unijnych.
Inwestycje związane z zaopatrzeniem w wodę miały na celu poprawę jakości wody dostarczanej mieszkańcom, a także - poprzez wprowadzenie racjonalnych systemów zarządzania dystrybucją wody - optymalizację zużycia wody.
Interwencje w obszarze gospodarki odpadami przyczyniły się do zapewnienia kompleksowości systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym niebezpiecznymi w regionach gospodarowania odpadami oraz do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów i zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP3

Przykład 1

Tytuł projektu: Przebudowa 2 stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Stepnica
Beneficjent: Gmina Stepnica
Całkowita wartość projektu: 4 240 638,99 zł
Dofinansowanie UE: 2 645 560,70 zł
Opis projektu: W ramach projektu przebudowano dwie stacje uzdatniania wody w Gminie Stepnica – SUW Miłowo i SUW Łąka. Inwestycja obejmowała remont studni, modernizację instalacji technologicznych i sanitarnych, prace budowlane oraz elektryczne, a także posadowienie nowych zbiorników na wodę pitną. Dzięki realizacji przedsięwzięcia poprawiono jakość wody dostarczanej mieszkańcom, co przełożyło się na lepszy stan zdrowia mieszkańców oraz wzrost zadowolenia turystów odwiedzających gminę. Projekt zwiększył dostępność do ulepszonego zaopatrzenia w wodę i wzmocnił lokalną infrastrukturę komunalną.
Linki: • https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/gmina-stepnica-inwestuje-w-czysta-wode • https://stepnica.pl/pliki/stepnica/pliki/Swiat%20Biznesu%20listopad%202019.pdf

Przykład 2

Tytuł projektu: Rozbiórka istniejącej i budowa nowej Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Pełczyce oraz budowa odcinków sieci wodociągowej wraz z przełączeniem istniejących przyłączy wodociągowych przy ul. Pionierów i Starogrodzkiej w mieście Pełczyce oraz w miejscowościach Sarnik, Jagów i Będargowo w gminie Pełczyce

Beneficjent: Gmina Pełczyce

Całkowita wartość projektu: 7 808 029,85 zł

Dofinansowanie UE: 3 555 424,79 zł

Opis projektu: W ramach projektu powstała nowa stacja uzdatniania wody w Pełczycach wraz z budynkiem administracyjno-socjalnym z laboratorium, budynkiem techniczno-garażowym, wiatą wielofunkcyjną oraz pełną infrastrukturą techniczną oraz przebudowano odcinki sieci wodociągowej w mieście i gminie Pełczyce.
Zmodernizowano sieci wodociągowe, zastępując stare rury z azbestocementu i stali nowymi, bezpiecznymi instalacjami. Projekt przyczynił się do poprawy jakości wody dostarczanej mieszkańcom oraz zwiększenia niezawodności lokalnej infrastruktury wodociągowej.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/791014/

Przykład 3

Tytuł projektu: Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych w Moryniu

Beneficjent: Gmina Moryń

Całkowita wartość projektu: 5 786 006,51 zł

Dofinansowanie UE: 3 343 388,31 zł

Opis projektu: W ramach projektu zmodernizowano i rozbudowano jedyną oczyszczalnię ścieków komunalnych w Aglomeracji Moryń. Inwestycja obejmowała roboty budowlane, nadzór inwestorski oraz działania promocyjne, a jej efektem jest zwiększenie przepustowości oczyszczalni i skuteczniejsza redukcja substancji biogennych w ściekach.
Dzięki realizacji przedsięwzięcia poprawiono jakość wód powierzchniowych, ograniczono przenikanie zanieczyszczeń do gleb i wód oraz podniesiono atrakcyjność otoczenia pod względem mieszkaniowym, turystycznym i gospodarczym. Z efektów projektu korzysta ok 1,5 tyś. mieszkańców, co znacząco podniosło standard infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w gminie Moryń.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/793864/
- https://www.wzp.pl/biuro-prasowe/biuro-prasowe/aktualnosci/oczyszczalnia-sciekow-w-moryniu-do-gruntownej-modernizacji
- https://sozosfera.pl/scieki/oczyszczalnia-sciekow-do-rozbudowy-2/
- https://www.chojna24.pl/2020/09/trwa-przebudowa-oczyszczalni-sciekow.html

Zdjęcia:

Źródło: https://www.chojna24.pl/2020/09/trwa-przebudowa-oczyszczalni-sciekow.html

Przykład 4

Tytuł projektu: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury mechaniczno–biologicznego przetwarzania odpadów w Gwiazdowie

Beneficjent: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej " sp. z o.o. w Sławnie

Całkowita wartość projektu: 5 202 367,06 zł

Dofinansowanie UE: 3 575 504,88 zł

Opis projektu: W ramach projektu rozbudowano i zmodernizowano infrastrukturę mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. Powstała nowa hala nad istniejącą linią sortowniczą, rozbudowano plac kompostowania, wykonano kanalizację deszczową, ogrodzenie oraz oświetlenie terenu. Zakupiono również rozdrabniacz z funkcją rozrywania worków.
Ponadto inwestycja obejmowała budowę obiektów towarzyszących, w tym ściany oporowej, świetlików fasadowych oraz nawierzchni z betonu asfaltowego, a także modernizację systemu odwodnienia i odprowadzania wód opadowych. Dzięki realizacji projektu poprawiono warunki pracy instalacji, zwiększono efektywność procesów sortowania i kompostowania oraz zapewniono lepszą ochronę środowiska.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/791020/
- https://mpgkim.slawno.pl/?p=3540

Zdjęcia:

Źródło: https://mpgkim.slawno.pl/?p=3540

Przykład 5

Tytuł projektu: Modernizacja instalacji MBP w RIPOK (SPOK) Korzyścienko

Beneficjent: Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o.

Całkowita wartość projektu: 26 993 504,98 zł

Dofinansowanie UE: 6 788 569,49 zł

Opis projektu: W ramach projektu zmodernizowano proces mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Spalarni Odpadów Komunalnych w Korzyścienku k. Kołobrzegu oraz wyposażono tą instalację w nowoczesną linię technologiczną do sortowania odpadów. Powstała hala sortowni wraz z instalacjami sanitarnymi i elektrycznymi, rozbudowano boksy na surowce wtórne, wybudowano zadaszone boksy, zabudowę kontenerową z instalacją dezodoryzacji, system odpylania, stację transformatorową oraz zbiornik na wodę pożarową.
Dzięki inwestycji możliwe jest automatyczne sortowanie odpadów, odzysk frakcji materiałowych przeznaczonych do recyklingu oraz ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowiska. Projekt przyczynił się do wdrożenia kompleksowego podejścia do gospodarki odpadami komunalnymi, wspierając jednocześnie działania edukacyjne i kształtowanie postaw proekologicznych w regionie.

Linki:

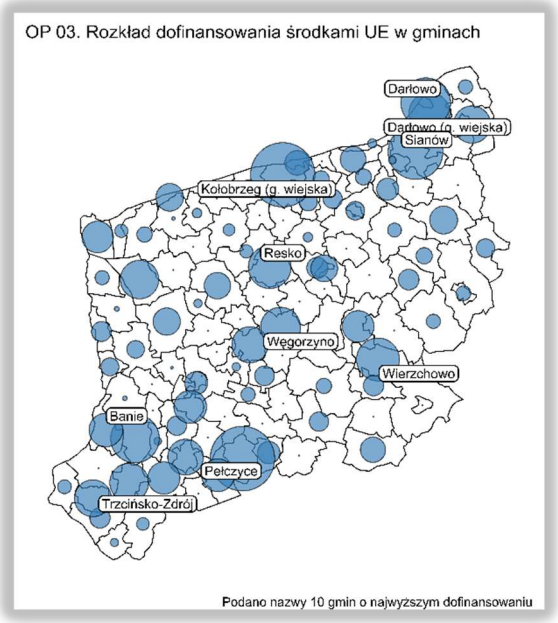
- https://www.eurobud.zgora.pl/pl/modernizacja-instalacji-mpb.html

Zdjęcie:

Źródło: https://www.eurobud.zgora.pl/pl/modernizacja-instalacji-mpb.html

Terytorializacja wsparcia w OP3

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Pełczyce	choszczeński	477
Wierzchowo	drawski	370
Banie	gryfiński	334
Kołobrzeg (g. wiejska)	kołobrzeski	302
Warnice	pyrzycki	281
Moryń	gryfiński	266
Stepnica	goleniowski	252
Trzcińsko-Zdrój	gryfiński	251
Resko	łobeski	206
Węgorzyno	łobeski	204

Wiodącymi odbiorcami wsparcia w OP3 były gminy, w których podczas trwania programu wystąpiło najwyższe zapotrzebowanie na inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. Była to jedyna OP, w której większe ośrodki miejskie, głównie na skutek demarkacji pomiędzy programem krajowym a programami regionalnymi, nie miały istotnego udziału we wsparciu, nawet mierzonego kwotami bezwzględnymi: Gminy, które otrzymały najwyższe dofinansowanie to Pełczyce, gmina wiejska Kołobrzeg, Sianów, Darłowo i Banie. Z kolei najwyższa intensywność wsparcia (w Euro per capita) była szczególnie widoczna w gminach powiatów: gryfińskiego, łobeskiego i sławieńskiego.

Oś priorytetowa 4. Naturalne otoczenie człowieka

120 podpisanych umów o wartości **193,4 mln EUR,** w tym wkład UE **126,1 mln EUR.**

Działania przeprowadzone w ramach OP4 to wieloaspektowa ochrona naturalnego środowiska człowieka oraz rozwój potencjałów kulturalnych i endogenicznych regionu. Projekty zrealizowane w ramach OP4 koncentrowały się na kompleksowym wsparciu obszarów chronionych, kanalizacji ruchu turystycznego, a także na lepszym wykorzystaniu potencjału endogenicznego, kreującego rynek pracy i wykorzystującego potencjał przyrodniczy bez szkodliwej ingerencji. Wsparcie w ramach OP ukierunkowane było również na inwestycje mające na celu zwiększenie wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego oraz udziału mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP4

Przykład 1

Tytuł projektu: Łosoś i spółka - kształtowanie zachowań prośrodowiskowych społeczności lokalnej województwa zachodniopomorskiego

Beneficjent: Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty

Całkowita wartość projektu: 523 502,80 zł

Dofinansowanie UE: 444 977,38 zł

Opis projektu: W ramach projektu zrealizowano działania edukacyjne i proekologiczne skierowane do społeczności lokalnej oraz różnych grup interesariuszy korzystających z zasobów przyrodniczych zlewni rzek przymorskich województwa zachodniopomorskiego. Powstał bogaty program warsztatów w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Lipiu, podczas których dzieci i młodzież poznawały wpływ kłusownictwa na bioróżnorodność, uczestniczyły w zarybieniach, badaniach jakości wody oraz spotkaniach ze strażnikami rybackimi i służbami mundurowymi. W przedszkolach prowadzone były zajęcia stacjonarne, a szkoły wzięły udział w akcji „Zaadoptuj rzekę", obejmując opieką wybrane odcinki rzek i ich dopływów. Dla dorosłych przygotowano broszury i informatory dystrybuowane w lokalnych punktach, a dla najmłodszych wydano dwie książeczki edukacyjne: *„Łosoś i spółka"* oraz *„Podwodne przygody węgorza Grzegorza"*. Projekt przyczynił się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców i wzmocnienia działań na rzecz ochrony bioróżnorodności regionu.

Linki:

- https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/losos-i-spolka-zadbaja-o-srodowisko
- http://losos.parseta.pl/

Zdjęcie:

Źródło:www.parseta.org.pl

Przykład 2

Tytuł projektu: Rozwój infrastruktury kajakowej na terenie Dorzecza Parsęty

Beneficjent: Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty

Całkowita wartość projektu: 5 525 017,52 zł

Dofinansowanie UE: 4 696 264,84 zł

Opis projektu: W ramach projektu na obszarze Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty powstała nowoczesna infrastruktura turystyczna oparta na turystyce kajakowej. Wybudowano 7 nowych oraz przebudowano 3 istniejące przystanie kajakowe na trzech szlakach: Parsęcie, Piławie oraz w ramach Pętli Szczecineckiej.
Zrealizowano wspólne oznakowanie szlaków, w tym na przystani w Pustarach, a także działania promocyjne i nadzór inwestorski. Dzięki inwestycji powstała spójna i w pełni funkcjonalna sieć przystani kajakowych, gotowa do użytkowania, która zwiększa atrakcyjność turystyczną regionu i wspiera rozwój lokalnej gospodarki.

Linki:

- https://bialogard.info/13,57,stanica-kajakowa-turystyka

Zdjęcie:

Źródło: https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/bialogard-z-nowa-przystania-kajakowa-powstala-przy-wsparciu-eurofunduszy

Przykład 3

Tytuł projektu: Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego - Trasa Wokół Zalewu Szczecińskiego

Beneficjent: Województwo Zachodniopomorskie

Całkowita wartość projektu: 5 658 794,88 zł

Dofinansowanie UE: 4 680 279,98 zł

Opis projektu: W ramach projektu wybudowano trasę rowerową o długości 12,83 km na terenie gminy Wolin, od skrzyżowania drogi leśnej z drogą powiatową 1002Z w Wolińskim Parku Narodowym do miejscowości Recław. Inwestycja obejmowała budowę i oznakowanie ścieżek rowerowych zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania, zapewniając pełną dostępność dla wszystkich użytkowników. Projekt przyczynił się do rozwoju lokalnej gospodarki poprzez wzrost popytu turystycznego, tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizację społeczną. Powstała infrastruktura stanowi ważny element spójnej sieci tras rowerowych województwa zachodniopomorskiego, wspierając zrównoważony rozwój regionu i poprawę jakości życia mieszkańców.

Linki:

- https://infoludek.pl/inwestycje/rowerem-wokol-zalewu-szczecinskiego-powstaly-kolejne-odcinki-trasy/

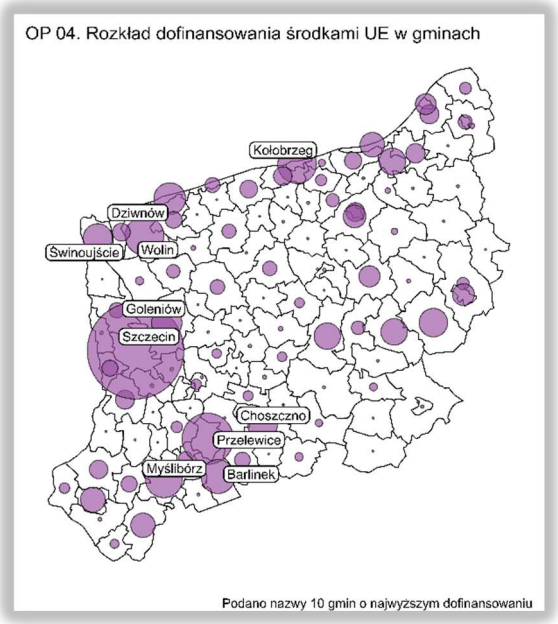
Zdjęcia:

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

Terytorializacja wsparcia w OP4

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Przelewice	pyrzycki	2 037
Dziwnów	kamieński	968
Moryń	gryfiński	505
Wolin	kamieński	443
Mielno	koszaliński	431
Borne Sulinowo	szczecinecki	298
Myślibórz	myśliborski	250
Białogard (g. wiejska)	białogardzki	235
Barlinek	myśliborski	213
Czaplinek	drawski	212

Wsparcie w ramach OP4 nie było rozłożone całkowicie równomiernie na terytorium województwa. Wykorzystywane było ono głównie przez gminy, które swoją politykę rozwojową opierają na wykorzystaniu potencjału endogenicznego w celu rozwoju przyjaznej dla środowiska infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej lub kulturalnej. Były to gminy nadmorskie, gminy leżące na obszarze pasa pojezierzy w południowej części województwa oraz miasto Szczecin. Mniej widoczne były gminy, które takiego potencjału nie posiadają lub które zaspokoiły swoje potrzeby pod tym względem w okresach wcześniejszych.

Oś priorytetowa 5. Zrównoważony transport

65 umów o wartości **454,7 mln EUR,** w tym wkład UE **340,4 mln EUR.**

Przedmiotem interwencji OP5 była przede wszystkim poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej na terenie województwa poprzez polepszenie połączeń komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami wzrostu a centralną częścią województwa. W ramach OP5 wspierane były inwestycje w transport drogowy, kolejowy i wodny śródlądowy.

Działania służące poprawie dostępności transportowej poszczególnych obszarów były realizowane w taki sposób, by potoki transportowe w regionie w większym niż dotychczas stopniu były dowiązywane do sieci TEN-T.

Dodatkowe działania służyły zachęceniu mieszkańców regionu do korzystania z innych niż indywidualny środków transportu, co zostało osiągnięte poprzez zakup nowoczesnego taboru kolejowego dla przewozów regionalnych.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP5

Przykład 1

Tytuł projektu: Rewitalizacja linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek - Runowo Pomorskie

Beneficjent: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

Całkowita wartość projektu: 209 216 581,79 zł

Dofinansowanie UE: 144 580 564,64 zł

Opis projektu: W ramach projektu odbudowano i zmodernizowano wybrane odcinki torów kolejowych, dostosowując infrastrukturę do wymagań technicznych UE. Przebudowano perony wraz z dojściami, naprawiono obiekty inżynieryjne oraz unowocześniono sieć telekomunikacyjną poprzez wymianę urządzeń analogowych na cyfrowe. Zrealizowano także modernizację instalacji elektroenergetycznych do 1 kV, umożliwiających prowadzenie ruchu pociągów z prędkością 120 km/h. Na szlakach zabudowano blokadę liniową oraz urządzenia SSP na przejazdach, co znacząco podniosło poziom bezpieczeństwa i niezawodności transportu kolejowego.

Linki:

- https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/nad-morze-pod-gwiazdami-pociag-europejski-czyli-osma-hybryda-dla-pomorza-zachodniego-juz-na-trasie
- https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/hybrydy-w-komplecie-polandrock-owy-pociag-juz-kursuje

Zdjęcie:

Źródło: https://www.ndi.pl/realizacje/linia-kolejowa-210-szczecinek-runowo-pomorskie

Przykład 2

Tytuł projektu: Zakup kolejowego taboru pasażerskiego o napędzie elektrycznym

Beneficjent: Województwo Zachodniopomorskie

Całkowita wartość projektu: 250 797 000,00 zł

Dofinansowanie UE: 173 315 000,00 zł

Opis projektu: W ramach projektu zakupiono 17 nowoczesnych elektrycznych zespołów trakcyjnych (12 trzyczłonowych i 5 czteroczłonowych) przeznaczonych do obsługi regionalnego ruchu pasażerskiego. Dodatkowo dostarczono symulator do szkolenia maszynistów, zapewniający bezpieczne i efektywne przygotowanie do pracy. Nowe pociągi obsługują kluczowe trasy województwa zachodniopomorskiego, m.in. Szczecin – Poznań, Szczecin – Świnoujście, Szczecin – Koszalin – Słupsk oraz Szczecin – Kostrzyn. Inwestycja podniosła komfort podróży, skróciła czas przejazdów i zwiększyła atrakcyjność transportu publicznego dla mieszkańców regionu oraz turystów i podróżnych z innych części kraju i zagranicy.

Linki:

- https://funduszeue.wzp.pl/historie_sukcesow/zakup-i-modernizacja-kolejowego-taboru-pasazerskiego-o-napedzie-elektrycznym/

Zdjęcia:

Źródło: https://funduszeue.wzp.pl/historie_sukcesow/zakup-i-modernizacja-kolejowego-taboru-pasazerskiego-o-napedzie-elektrycznym/

Przykład 3

Tytuł projektu: Zakup jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie

Beneficjent: Urząd Morski w Szczecinie

Całkowita wartość projektu: 182 587 07,17 zł

Dofinansowanie UE: 15 519 901,08 zł

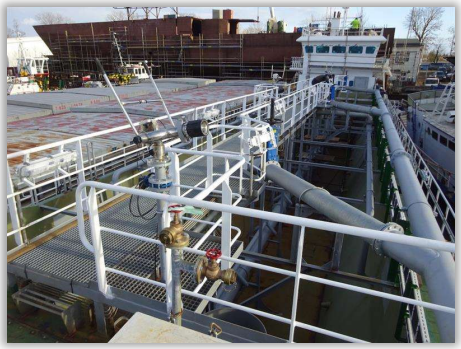
Opis projektu: W ramach projektu zakupiono nowoczesne jednostki pływające, które znacząco zwiększyły bezpieczeństwo żeglugi i ochronę środowiska morskiego. Flota Urzędu Morskiego w Szczecinie została uzupełniona o dwie łodzie pneumatyczne RIB do kontroli oznakowania i akcji ratowniczych, łódź RIB hydrograficzną do pomiarów batymetrycznych, stawiacz pław do obsługi oznakowania nawigacyjnego oraz szalandę z refulatorem do utrzymania bezpiecznych głębokości torów wodnych.
Dzięki inwestycji możliwe jest sprawne monitorowanie akwenów, utrzymanie standardów bezpieczeństwa żeglugi oraz skuteczna ochrona środowiska morskiego, co podniosło jakość i niezawodność infrastruktury wodnej w regionie.

Linki:

- https://www.gospodarkamorska.pl/podsumowanie-2020-roku-w-urzedzie-morskim-w-szczecinie-56635
- https://www.gospodarkamorska.pl/dla-zapewnienia-bezpiecznej-zeglugi-53990

Zdjęcia:

Źródło: Urząd Morski w Szczecinie

Przykład 4

Tytuł projektu: Modernizacja systemu monitoringu wizyjnego śródlądowych dróg wodnych systemu RIS

Beneficjent: Skarb Państwa - Urząd Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie

Całkowita wartość projektu: 454 977,00 zł

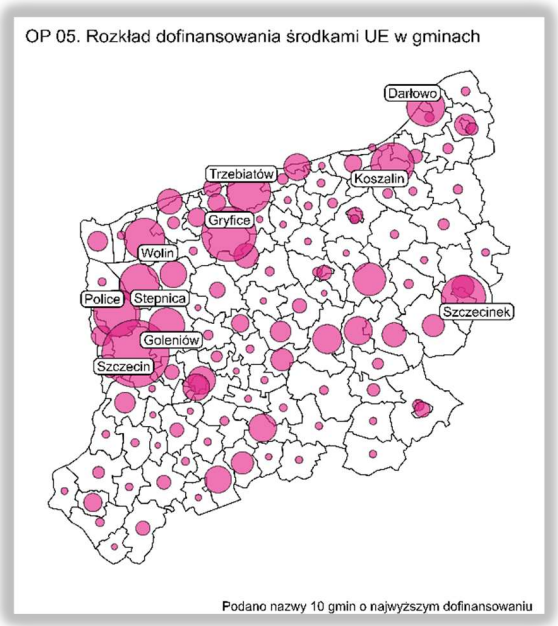
Dofinansowanie UE: 386 730,45 zł

Opis projektu: W ramach projektu Urząd Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie zmodernizował system nadzoru nad kluczowymi odcinkami dróg wodnych. Zainstalowano 31 kamer obrotowych i 3 stacjonarne, wdrożono profesjonalny system centralnej rejestracji obrazu oraz nowoczesne oprogramowanie umożliwiające współdzielenie danych z innymi instytucjami publicznymi. Dzięki inwestycji powstała w pełni funkcjonalna infrastruktura monitoringu obejmująca m.in.: Jezioro Dąbie, Odrę Wschodnią i Zachodnią oraz Przekop Parnicki. Projekt zwiększył bezpieczeństwo żeglugi, usprawnił kontrolę torów wodnych i zapewnił trwałe narzędzia do ochrony środowiska wodnego w regionie.

Linki:

- https://www.szczecin.uzs.gov.pl/ris-odra/projekty/modernizacja-systemu-monitoringu-wizyjnego-srodladowych-drog-wodnych-systemu-ris/
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/785641/
- https://www.szczecin.uzs.gov.pl/wp-content/uploads/2021/11/412022019r_wdrozenie_ris.pdf

Terytorializacja wsparcia w OP5

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Stepnica	goleniowski	2 625
Dziwnów	kamieński	1 374
Ińsko	stargardzki	1 248
Przybiernów	goleniowski	1 144
Wolin	kamieński	1 144
Gryfice	gryficki	1 056
Trzebiatów	gryficki	1 029
Darłowo	sławieński	917
Karnice	gryficki	650
Rewal	gryficki	650

W przypadku OP5, położenie gmin o największym udziale we wsparciu było odzwierciedleniem wiodących, wspieranych w ramach Programu inwestycji komunikacyjnych. Ich często liniowy i ponadlokalny charakter oraz wysokie koszty powodują, że obliczone w powyższej tabeli wartości wsparcia na jednego mieszkańca mogą nie w pełni być powiązane z faktycznym oddziaływaniem takich inwestycji na rozwój gmin, przez które przebiegały. Można jednak wskazać, że największa intensywność wsparcia wystąpiła w powiatach goleniowskim, gryfickim i kamieńskim oraz na obszarach, przez które przebiega wyremontowana linia kolejowa Runowo – Szczecinek.

Oś priorytetowa 6. Rynek pracy

283 umowy o wartości 180,3 mln EUR, w tym wkład UE 152,9 mln EUR.

Przedsięwzięcia zrealizowane w ramach OP6 miały na celu efektywniejsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy poprzez m.in. zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo w wieku 30 lat i więcej, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: osoby w wieku powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby niskowykwalifikowane. Ponadto, prowadzone były działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poprawy sytuacji osób pracujących, zarabiających płacę minimalną, takich jak: osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, cywilno-prawnych lub też odchodzących z rolnictwa w celu poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Wsparcie przeprowadzono z zastosowaniem odpowiednich instrumentów i form, które odpowiadały na indywidualne potrzeby, w tym: praktyki, staże, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia.
Istotną część interwencji skierowano również do przedsiębiorców i przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracowników w zakresie rozwijania ich kompetencji i kwalifikacji. Przedsięwzięcia te miały także na celu poprawę jakości zarządzania przedsiębiorstwami.
Zrealizowano też wsparcie dotyczące zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz inne działania umożliwiające godzenie życia zawodowego i prywatnego poprawiające szanse na zatrudnienie osób, które pełnią funkcje opiekuńcze.
Ponadto przeprowadzono interwencję przeciwdziałającą bierności zawodowej wynikającej z wieku i stanu zdrowia. Część interwencji w tym obszarze została w trakcie trwania programu zmodyfikowana w celu przeciwdziałania pandemii COVID.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP6

Przykład 1

Tytuł projektu: Zdążyć przed rakiem - bezpłatne badania profilaktyczne jelita grubego realizowane przez placówkę Twoja Przychodnia Szczecińskie Centrum Medyczne

Beneficjent: Uromed Jakub Koteras

Całkowita wartość projektu: 2 250 886,37 zł

Dofinansowanie UE: 1 913 253,41 zł

Opis projektu: Projekt miał na celu wydłużenie aktywności zawodowej mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz zmniejszenie ryzyka jej przerwania ze względów zdrowotnych poprzez zwiększenie dostępności do badań profilaktycznych raka jelita grubego i podniesienie świadomości pacjentów o zagrożeniach związanych z tym nowotworem. Program skierowany był do osób z obszarów o najniższym poziomie zgłaszalności na badania profilaktyczne. W ramach działań zorganizowano spotkania informacyjne, podczas których omawiano znaczenie profilaktyki, wyjaśniano przebieg kolonoskopii oraz podkreślano rolę wczesnego wykrywania choroby w zachowaniu jakości życia.
Projekt promował holistyczne dbanie o zdrowie – zachęcano do regularnych badań diagnostycznych, zmiany nawyków żywieniowych i zwiększenia aktywności fizycznej. Efektem było obniżenie lęku przed badaniami, wzrost świadomości zdrowotnej oraz częstsze zgłaszanie się pacjentów na profilaktykę.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1182173/
- https://www.youtube.com/watch?v=6ASljfFfFwU

Przykład 2

Tytuł projektu: Program Monitorowania i Prewencji Epidemii Coronawirusa SARS-CoV-2 i Choroby COVID-19

Beneficjent: Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony w Szczecinie

Całkowita wartość projektu: 15 118 345,00 zł

Dofinansowanie UE: 15 118 345,00 zł

Opis projektu: Realizacja projektu miała kluczowe znaczenie dla województwa zachodniopomorskiego w okresie pandemii SARS-CoV-2. Program łączył diagnostykę serologiczną (badania krwi na obecność przeciwciał) z diagnostyką molekularną (wymazy z nosogardzieli), co pozwoliło określić poziom odporności populacyjnej oraz zidentyfikować osoby aktywnie zakażone, w tym bezobjawowe.
W badaniach wzięło udział 56 086 osób, z czego u około 16 825 wykryto przeciwciała IGG, a ponad 840 osób było w stanie aktywnego zakażenia i zostało skierowanych na dalszą diagnostykę. Testy wykonywano w pięciu specjalistycznych szpitalach regionu oraz w licznych mobilnych punktach wyjazdowych, aby zapewnić dostęp mieszkańcom mniejszych miejscowości.
Projekt przyczynił się do skutecznego monitorowania przebiegu epidemii i zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Za swoje działania województwo zachodniopomorskie zostało nominowane w konkursie „Zdrowy Samorząd" za realizację programu „Zachodniopomorski Program Monitorowania i Prewencji Epidemii Coronawirusa SARS-CoV-2 i Choroby COVID-19".

Linki:

- https://www.youtube.com/watch?v=vSPLifdKTc0
- https://www.spwsz.szczecin.pl/projekty-rpo/zachodniopomorski-program-monitorowania-i-prewencji-epidemii-coronawirusa-sars-cov-2-i-choroby-covid-19
- http://www.rpo.wzp.pl/wiadomosci/podsumowano-program-monitorowania-i-prewencji-epidemii-koronawirusa
- Koniec programu monitorowania epidemii w Zachodniopomorskiem. Przeciwciała u 1/3 przebadanych! (24kurier.pl)

Przykład 3

Grupa projektów w PI 8(v): Usługi rozwojowe dla przedsiębiorstw w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania

Beneficjenci:

1. Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego
2. Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego
3. Polska Fundacja Przedsiębiorczości

Całkowita wartość projektów:182 293 981 zł

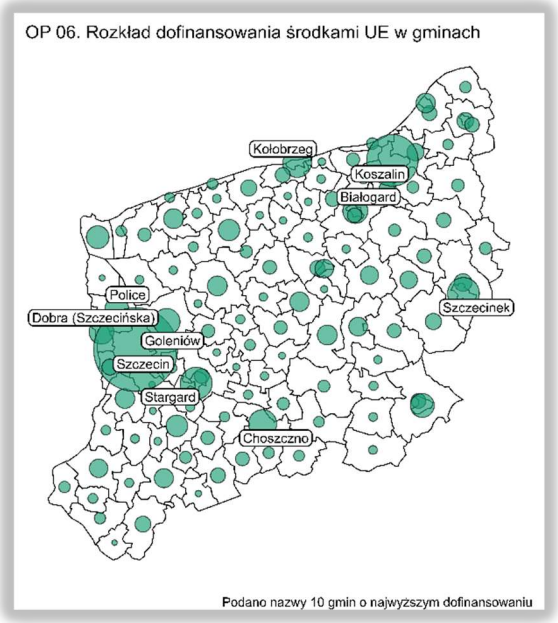
Dofinansowanie UE: 154 264 328 zł

Opis projektów: Podmiotowy System Finansowania (PSF) usług rozwojowych to sposób dystrybucji środków finansowych przeznaczonych na wspieranie rozwoju sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw i ich pracowników oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, oparty na podejściu popytowym.
System ten umożliwia przedsiębiorcy samodzielne wybranie szkolenia, kursu lub innej formy spośród ofert przygotowanych przez usługodawców i skatalogowanych w ramach Bazy Usług Rozwojowych (BUR) prowadzonej na poziomie krajowym przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Po skorzystaniu z usługi przedsiębiorca mógł otrzymać refundację w wysokości co do zasady 50% jej kosztów a w określonych przypadkach – nawet do 80%.
W systemie popytowym zrealizowano całość wsparcia w Priorytecie Inwestycyjnym 8(v) RPO WZ 2014-2020. Przeprowadzono dwie edycje wsparcia: dla okresów 2017-2019 oraz 2020-2023. W każdej z edycji beneficjentami projektów były te same trzy uznane, działające w regionie Instytucje Otoczenia Biznesu. Rolą beneficjentów jako tzw. Operatorów Podmiotowego Systemu Finansowania było – oprócz rozliczania i nadzoru nad prawidłowością udzielanych usług rozwojowych – udzielanie przedsiębiorstwom pomocy w wyborze usługi. Przyjęto przy tym zasadę, że maksymalna wartość dofinansowania w projekcie przypadająca na jednego pracownika wynosi 6000 zł.
Ogółem w 6 zrealizowanych w ten sposób projektach z usług rozwojowych skorzystało 9,4 tyś mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa i prawie 35 tyś. ich pracowników, którzy łącznie skorzystali z 54 tyś. usług rozwojowych, przy czym najczęściej wybieranymi formami usług były szkolenia (88%) i doradztwo (9%).

Linki:

- https://uslugirozwojowe.karrsa.eu/
- https://fur.pfp.com.pl/
- https://uslugirozwojowe.zarr.com.pl/
- https://www.youtube.com/watch?v=aOpKCq8_90Y&list=PLJJ9E9kHmaoNQoKpN8ujU77-rnIjVvE22T&index=22
- https://www.youtube.com/watch?v=L1MBAseWyuI&list=PLJJ9E9kHmaoNQoKpN8ujU77-rnIjVvE22T&index=23
- https://www.youtube.com/watch?v=1FeaW5hfBBc&list=PLJJ9E9kHmaoOmC9lCO7-NmQ8s7xmPDeE4&index=19
- https://www.youtube.com/watch?v=5dgPr_au4io&list=PLJJ9E9kHmaoOmC9lCO7-NmQ8s7xmPDeE4&index=20
- https://www.youtube.com/watch?v=-5mleAqkMZg&list=PLJJ9E9kHmaoOmC9lCO7-NmQ8s7xmPDeE4&index=21

Terytorializacja wsparcia w OP6

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Grzmiąca	szczecinecki	195
Choszczno	choszczeński	174
Świdwin (g. wiejska)	świdwiński	173
Przelewice	pyrzycki	168
Barwice	szczecinecki	166
Krzęcin	choszczeński	156
Świeszyno	koszaliński	149
Szczecinek (g. wiejska)	szczecinecki	149
Rewal	gryficki	133
Cedynia	gryfiński	130

Spośród wszystkich OP RPO WZ, rozkład terytorialny wsparcia w ramach OP6 w najwyższym stopniu odwzorowuje rozmieszczenie ludności w regionie. Stosunkowo niewielkie jest zróżnicowanie wsparcia w euro per capita, skoro u lidera tej klasyfikacji (gmina Grzmiąca) wskaźnik ten jest tylko 2,2 razy większy niż średnia wojewódzka. Wynika to z mocno "systemowego" i planowego charakteru wsparcia w tej OP, realizowanego w znacznej części przez instytucje rynku pracy. Gminy o najwyższych wartościach wsparcia per capita zawdzięczają swą pozycję istnieniu faktycznych potrzeb w tym obszarze oraz zwiększonej aktywności przedsiębiorców w korzystaniu ze wsparcia szkoleniowo-doradczego dla pracowników w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania. Szczególnie wysoka aktywność wystąpiła pod tym względem w powiatach szczecineckim i choszczeńskim.

Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne

350 umów o wartości 165,7 mln EUR, w tym wkład UE 140,6 mln EUR.

Celem OP7 był wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Osiągnięto to m.in. poprzez realizację komplementarnych programów na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej. Istotne w realizacji celu były również usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej. W związku z tym wsparto też podmioty integracji społecznej, a także podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza (KIS, CIS, ZAZ, WTZ).

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP7

Przykład 1

Tytuł projektu: Zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień HPV dla 2228 dziewcząt z obszaru subregionu szczecińskiego oraz wzrost wiedzy na temat profilaktyki i zagrożeń wynikających z zakażeń wirusem HPV
Beneficjent: NZOZ PRZYCHODNIA MEDYCYNY RODZINNEJ W.FABIAN SP.J.
Całkowita wartość projektu: 2 637 653,80 zł
Dofinansowanie UE: 2 242 005,73 zł

Opis projektu: Celem ogólnym projektu było zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej dziewcząt urodzonych w latach 2009, 2010 i 2011 z obszaru subregionu szczecińskiego do końca 2022 r. poprzez wykonanie bezpłatnych szczepień przeciwko HPV. Działania skierowane były do dziewcząt zamieszkujących subregion szczeciński obejmujący pow.: gryficki, kamieński, goleniowski, policki, M. Świnoujście, M. Szczecin, które w l. 2021-2022 rocznikowo osiągną 11-12 l. oraz do ich rodziców/ opiekunów w zakresie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z zakażenia HPV, wskazania konieczności korzystania z badań profilaktycznych w kierunku wykrywania HPV, a także ryzyka w zakresie raka szyjki macicy. Celem szczegółowym projektu było bezpłatne zaszczepienie 2 178 dziewcząt urodzonych w latach: 2009-2011 z subregionu szczecińskiego, a tym samym wzrost wyszczepialności na wirusa HPV na tym obszarze. Zostały zaprojektowane i wydrukowane ulotki oraz plakaty, które zostały rozdystrybuowane do szkół podstawowych oraz POZ-ów na terenie subregionu szczecińskiego. Do promocji została wykorzystana także strona internetowa, na której została zamieszczona prezentacja, która jest czytana/ przedstawiana przez dr Wiesławę Fabian. O prezentacji zostali poinformowani dyrektorzy szkół podstawowych, których zachęcono do przedstawienia jej rodzicom oraz nauczycielom, o prezentacji byli także informowani lekarze podczas spotkań Kolegium Lekarzy Rodzinnych, a także rodzice i dziewczynki podczas prowadzonych działań edukacyjnych przed wykonaniem szczepienia. Ostatecznie w ramach projektu zaszczepiono 2 228 dziewcząt.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1400235/
- https://www.youtube.com/watch?v=3mrfa74aH-E
- https://www.wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnoci/rusza-regionalny-program-profilaktyki-hpv-bezplatne-szczepienia-dla-dziewcz/
- https://www.przychodnie-fabian.pl/index.php/programy-unijne/szczepienia-hpv
- https://www.przychodnie-fabian.pl/index.php/programy-unijne/szczepienia-hpv/aktualnosci

Przykład 2

Tytuł projektu: Regionalne Pogotowie Kryzysowe

Beneficjent: Województwo Zachodniopomorskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Całkowita wartość projektu: 24 923 751,16 zł

Dofinansowanie UE: 1 183 088,58 zł

Opis projektu: Projekt został zrealizowany w partnerstwie z 8 powiatami województwa zachodniopomorskiego (drawskim, kołobrzeskim, myśliborskim, świdwińskim, stargardzkim, wałeckim, kamieńskim i sławieńskim), gdzie dostęp do usług społecznych był niewystarczający. Jego głównym celem było objęcie wsparciem 2250 osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, szczególnie tych doświadczających kryzysu.
W ramach działań utworzono 8 Regionalnych Centrów Kryzysowych (RCK), które świadczyły pomoc w zakresie wczesnej interwencji psychologicznej i psychoedukacyjnej – zarówno w formie ambulatoryjnej, jak i poprzez wizyty środowiskowe.
RCK prowadziły m.in.: kluby samopomocy (grupy wsparcia, warsztaty tematyczne), działania informacyjne o możliwościach skorzystania z wyspecjalizowanych placówek, działania profilaktyczne rozwijające wiedzę i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
Wsparcie zapewniały Zespoły Pierwszego Kontaktu oraz Zespoły Mobilne, reagujące na wezwania w miejscu zdarzenia. Zatrudnieni specjaliści posiadali doświadczenie w pracy z osobami w kryzysie i byli przeszkoleni w zakresie interwencji kryzysowej.
Projekt obejmował także szkolenia i warsztaty dla przedstawicieli zawodów zaufania publicznego oraz młodzieży, a także organizację wizyt studyjnych, co wzmacniało lokalne kompetencje w obszarze wsparcia społecznego.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1270908/
- https://www.youtube.com/watch?v=WIA_5LgaeJc
- https://rops.wzp.pl/pomoc-i-doradztwo/projekt-regionalne-pogotowie-kryzysowe
- https://www.wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnoci/kolejne-dwa-punkty-regionalnych-centrow-kryzysowych-otwarte/
- https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/regionalne-centrum-kryzysowe-w-slawnie-w-nowej-siedzibie
- https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/przywrocic-utracona-rownowage-emocjonalna-regionalne-centrum-kryzysowe-w-walczu-oferuje-bezplatna-pomoc
- https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/w-regionalnym-centrum-kryzysowym-znajdziesz-pomoc-wazne-adresy-w-mysliborzu-oraz-w-drawsku-pomorskim
- https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/pomoc-otrzymasz-w-regionalnym-centrum-kryzysowym-w-swidwinie
- https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/regionalne-centrum-kryzysowe-w-kolobrzegu-otwarte

Przykład 3

Tytuł projektu: CHCEMY WIĘCEJ - aktywna integracja społeczno - zawodowa niepełnosprawnych mieszkanek i mieszkańców gminy Goleniów - przygotowanie do pracy w nowo utworzonym Zakładzie Aktywności Zawodowej w Goleniowskim Parku Przemysłowym

Beneficjent: Zakład Aktywności Zawodowej w Goleniowie

Całkowita wartość projektu: 1 485 970,44 zł

Dofinansowanie UE: 1 263 074,87 zł

Opis projektu: Celem projektu było zdobycie nowego zawodu i podjęcie zatrudnienia w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Goleniowskim Parku Przemysłowym. W projekcie zaplanowano udział osób niepełnosprawnych i niepracujących zamieszkujących gminę Goleniów w wieku od 18 do 64 lat.
Uczestnicy projektu (zgodnie z preferencjami, predyspozycjami i możliwościami zdrowotnymi) zostali przygotowani do wykonywania następujących zawodów: pracownik pralni, kucharz, kelner, introligator, pracownik myjni samochodowej, ogrodnik (utrzymanie terenów zielonych), pracownik usług czystościowych, pracownik pomocniczy - robotnik pomocniczy (montaż-demontaż).
Pracę w Goleniowskim ZAZ-ie znalazło 68 osób niepracujących i niepełnosprawnych.
Otrzymali także wsparcie w postaci wykwalifikowanego asystenta osoby niepełnosprawnej.

Linki:

- https://zaz.goleniow.pl/
- https://www.youtube.com/watch?time_continue=60&v=qxinnmuDEZw
- https://rpo.wup.pl/ps/tu-nie-ma-miejsca-na-stereotypy-tu-sie-pracuje/

Przykład 4

Tytuł projektu: Centrum Integracji Społecznej w Rzyszczewie gmina Sławno - instytucją wspomagającą aktywizację społeczno-zawodową nieaktywnych mieszkańców

Beneficjent: Gmina Sławno

Całkowita wartość projektu: 2 664 952,31 zł

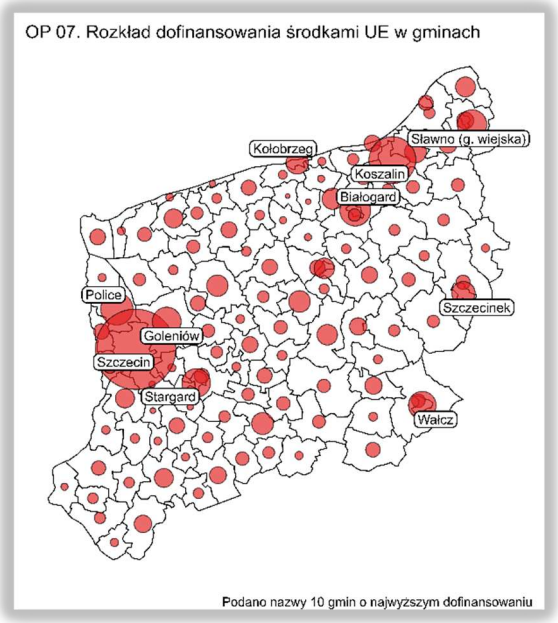
Dofinansowanie UE: 2 265 209,46 zł

Opis projektu: Celem projektu było zwiększenie szansy na zatrudnienie 78 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w tym osób bezrobotnych z powiatu sławieńskiego. Zadaniem w projekcie było odbudowywanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie zdolności do samodzielnego i efektywnego pełnienia ról społecznych, a także samodzielnego poruszania się po rynku pracy, prowadzącego do zatrudnienia w różnych formach: u pracodawcy, pracy na własny rachunek czy w spółdzielni socjalnej.
W ramach placówki prowadzony jest szereg zajęć z zakresu reintegracji społecznej: zajęcia terapeutyczne, edukacyjne oraz grupy wsparcia. W ramach tych warsztatów prowadzona była również integracja włączająca personalnie, począwszy od warsztatów dbania o własny wizerunek i autoprezentacji, poprzez nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej czy warsztaty edukacji finansowej.
Jedną z form wsparcia w Centrum Integracji Społecznej w Rzyszczewie są spotkania okolicznościowe i pogadanki. Ich uczestnicy poznają poprawne zachowania prorodzinne, prozdrowotne i prospołeczne. Na spotkaniach rozwijane są kompetencje komunikacyjne, przełamywane są lęki społeczne, uczestnicy uczą się wyznaczania celów oraz planowania działań.
W ramach projektu utworzono: warsztat sprzątający, remontowo-budowlany, konserwacji terenów zielonych, gastronomiczny oraz opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi.
Uczestnicy biorą udział w zajęciach i warsztatach z doradcą zawodowym, w trakcie których nabywają wiedzę oraz praktyczne umiejętności korzystania z możliwości oferowanych przez rynek pracy.

Linki:

- https://www.facebook.com/Centrum-Integracji-Spo%C5%82ecznej-w-Rzyszczewie-249252889327777/
- https://rpo.wup.pl/ps/chciec-to-moc-wspolnie-mozemy-wiecej/
- https://www.youtube.com/watch?v=-ZFnr5BhX3k
- http://www.gminaslawno.pl/499-informacja-53069.htm

Terytorializacja wsparcia w OP7

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Sławno (g. wiejska)	sławieński	443
Osina	goleniowski	318
Postomino	sławieński	240
Mielno	koszaliński	233
Mirosławiec	wałecki	228
Karlino	białogardzki	219
Malechowo	sławieński	219
Dobrzany	stargardzki	200
Chociwel	stargardzki	189
Człopa	wałecki	188

Wsparciem w ramach OP7 objęto każdą gminę województwa. Generalnie można powiedzieć, że intensywność tego wsparcia w danej gminie, mierzona dofinansowaniem per capita, odpowiada udziałowi mieszkańców zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Występujące w niektórych gminach odstępstwa od tej zasady wynikają z wielu form wsparcia mogących wystąpić w tej OP, takich jak wsparcie w ramach ZAZ, WTS, OPS, PCPR lub poprzez instytucje ekonomii społecznej. Szczególnie wysoka intensywność wsparcia widoczna była w powiecie sławieńskim, a także wałeckim i stargardzkim.

Oś priorytetowa 8. Edukacja

480 podpisanych umów o wartości **116,1 mln EUR,** w tym wkład UE **88,8 mln EUR.**

Przedsięwzięcia zrealizowane w ramach OP8 przyczyniły się do zwiększenia dostępności edukacji przedszkolnej, podniesienia jakości edukacji na każdym poziomie nauczania (przedszkola, szkoły podstawowe szkoły ponadpodstawowe w tym zawodowe). Kluczowym efektem wsparcia na poziomie edukacji szkolnej był wzrost kompetencji uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej.

W obszarze szkolnictwa zawodowego celem interwencji było dostosowanie kierunków kształcenia do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie, m.in. poprzez organizację staży i praktyk u pracodawcy oraz doposażanie szkół.

Odrębny zakres wsparcia przeznaczono na wzrost kompetencji osób dorosłych w ramach pozaszkolnych form kształcenia w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych. Wsparcie adresowane było szczególnie do osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP8

Przykład 1

Tytuł projektu: Nowy zawód przepustką do rynku pracy
Beneficjent: Powiat Stargardzki
Całkowita wartość projektu: 822 437,50 zł
Dofinansowanie UE: 699 071,87 zł
Opis projektu: Projekt, zrealizowany w Zespole Szkół Nr 5 w Stargardzie w latach 2020-2022, objął 55 uczniów technikum zawodowego (w tym nowego kierunku technik programista) oraz 15 uczniów kierunków gastronomicznych w szkole branżowej I stopnia. Celem głównym przedsięwzięcia było podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez dostosowanie metod i warunków nauki do wymagań współczesnej gospodarki i rynku pracy. W ramach projektu zrealizowano m.in.: wyposażenie pracowni w sprzęt i narzędzia tworzące naturalne warunki pracy, staże uczniowskie w zakładach pracy, dodatkowe zajęcia specjalistyczne zgodne z potrzebami rynku, doradztwo psychologiczno-zawodowe wspierające orientację i wybory zawodowe, podnoszenie kwalifikacji nauczycieli poprzez kursy i staże zawodowe, spotkania edukacyjno-zawodowe z przedstawicielami firm oraz wizyty w zakładach pracy i utworzenie klasy patronackiej dla zawodu technik programista. Realizacja projektu przyczyniła się do zmniejszenia zdiagnozowanych problemów edukacyjnych oraz znacząco poprawiła sytuację absolwentów szkoły na rynku pracy, zwiększając ich szanse na zatrudnienie w wyuczonym zawodzie.
Linki: • https://www.wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnoci/uroczyste-otwarcie-pracowni-technik-programowania-technologii-przyrostowych/ • https://zs5.stargard.pl/1405-nowy-zawod-przepustka-do-rynku-pracy-informacja-o-projekcie

Przykład 2

Tytuł projektu: Razem w zawodową przyszłość-BIS!
Beneficjent: Gmina Karlino
Całkowita wartość projektu: 948 057,00 zł
Dofinansowanie UE: 805 848,45 zł
Opis projektu: Projekt rozwoju kompetencji zawodowych w Zespole Szkół Karlino podniósł jakość kształcenia i rozwinął kompetencje zawodowe uczniów, przygotowując ich do wymagań rynku pracy. Uczniowie Technikum Mechatronicznego i Branżowej Szkoły I stopnia wzięli udział w praktykach, stażach, kursach specjalistycznych i zajęciach laboratoryjnych, a najlepsi otrzymali stypendia. Dzięki doradztwu zawodowemu i szkoleniom dla nauczycieli, uczniowie zdobyli praktyczne umiejętności i kwalifikacje zgodne z potrzebami rynku pracy**,** a szkoła została doposażona w nowoczesne pracownie, wspierając rozwój kariery młodych ludzi.

Linki:
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/791106/
- https://www.youtube.com/watch?v=2SRnjLSMZCA
- https://zskarlino.pl/?page_id=11373

Przykład 3

Tytuł projektu: Nowa jakość kształcenia zawodowego

Beneficjent: Łętowski Consulting Szkolenia, Doradztwo, Rozwój Mateusz Łętowski

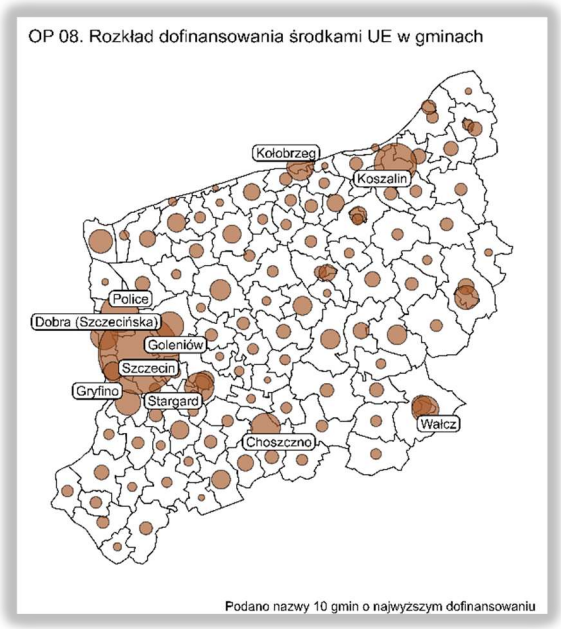
Całkowita wartość projektu: 7 221 464,49 zł

Dofinansowanie UE: 6 138 244,81 zł

Opis projektu: Projekt został skierowany do 60 uczniów Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Gościnie (w tym 20 dziewcząt) kształcących się w zawodzie Technik Lotniskowych Służb Operacyjnych oraz 5 nauczycieli praktycznej nauki zawodu. Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia poprzez realizację staży zawodowych, szkoleń specjalistycznych, programów wsparcia w zdobywaniu dodatkowych uprawnień i umiejętności, doradztwo zawodowe oraz wyposażenie pracowni w nowoczesny sprzęt odzwierciedlający realne warunki pracy na lotnisku.
Rezultaty projektu: udział w pozaszkolnych formach kształcenia – 63 osoby, ukończenie praktyk/staży – 60 osób i realizacja dodatkowych zajęć specjalistycznych – 1 246 godzin.
Dzięki atrakcyjności oferowanych form wsparcia projekt cieszył się dużym zainteresowaniem, a jego efekty – w tym nowoczesne wyposażenie pracowni – będą wykorzystywane także po zakończeniu wsparcia, znacząco podnosząc jakość kształcenia zawodowego i zwiększając szanse absolwentów na rynku pracy.

Linki:
- https://www.youtube.com/watch?v=K3CYWc8dGQc

Terytorializacja wsparcia w OP8

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Bielice	pyrzycki	170
Krzęcin	choszczeński	156
Choszczno	choszczeński	128
Stepnica	goleniowski	127
Police	policki	111
Dobra	łobeski	109
Mirosławiec	wałecki	101
Pełczyce	choszczeński	101
Czaplinek	drawski	99
Karlino	białogardzki	98

Podobnie jak w przypadku dwóch pozostałych OP współfinansowanych z EFS, ze wsparcia w ramach OP8 skorzystali mieszkańcy wszystkich gmin województwa. Nie stwierdzono zróżnicowań w intensywności wsparcia pomiędzy poszczególnymi subregionami. W powiecie choszczeńskim wysokość wsparcia per capita była wyróżniająco wyższa.

Oś priorytetowa 9. Infrastruktura publiczna

142 podpisane umowy o wartości **271,8 mln EUR,** w tym wkład UE **195,7 mln EUR.**

W ramach OP9 wsparcie zostało ukierunkowane na interwencję zmierzającą do poprawy dostępności wysokiej jakości infrastruktury publicznej, w tym dzięki zastosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Działania te były komplementarne do interwencji z Europejskiego Funduszu Społecznego, co w konsekwencji wpłynęło na podniesienie poziomu usług społecznych oraz publicznych.
Cele szczegółowe :

- zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej,
- zwiększona dostępność usług społecznych,
- zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne,
- lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów,
- lepsze warunki kształcenia zawodowego,
- zwiększona dostępność do e-usług publicznych.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP9

Przykład 1

Tytuł projektu: Budowa i wyposażenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Goleniowskim Parku Przemysłowym

Beneficjent: Gmina Goleniów

Całkowita wartość projektu: 18 057 721,96 zł

Dofinansowanie UE: 9 000 000,00 zł

Opis projektu: W ramach projektu wybudowano i wyposażono Zakład Aktywności Zawodowej w Goleniowskim Parku Przemysłowym. Inwestycja stworzyła nową infrastrukturę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych, wspierając ich zatrudnienie, rehabilitację oraz proces usamodzielniania.
Dzięki realizacji przedsięwzięcia powstało 150 miejsc pracy, w tym 115 dla osób z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym i umiarkowanym. Projekt przyczynił się do rozwoju systemu wsparcia społeczno-zawodowego w regionie, wykazując przy tym komplementarność z działaniami lokalnych instytucji i organizacji oraz poprawiając jakość życia mieszkańców powiatu goleniowskiego.

Linki:

- https://zaz.goleniow.pl/
- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/774303/
- https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/zaz-w-goleniowie-otwarty-na-poczatku-prace-znajdzie-tu-71-osob-z-niepelnosprawnoscia
- https://goleniow.biz/gpp/ruszyl-zaklad-aktywnosci-zawodowej/

Zdjęcie:

Źródło: https://bwg.pl/realizacje/zaklad-aktywnosci-zawodowej/

Przykład 2

Tytuł projektu: Książnica Stargardzka - biblioteka zaangażowana społecznie

Beneficjent: Gmina Miasto Stargard

Całkowita wartość projektu: 8 671 816,55 zł

Dofinansowanie UE: 3 384 615,36 zł

Opis projektu: W ramach projektu przeprowadzono kompleksową rewitalizację budynku Książnicy Stargardzkiej wraz z zagospodarowaniem terenu, wyposażeniem pomieszczeń oraz działaniami promocyjnymi. Inwestycja miała charakter rozwojowy i stworzyła nowoczesną przestrzeń publiczną, dostosowaną do realizacji działań społecznych, edukacyjnych i kulturalnych. Dzięki projektowi Książnica Stargardzka została udostępniona społeczności lokalnej w pełnej funkcjonalności, stając się ważnym centrum aktywności i integracji mieszkańców, szczególnie z obszaru rewitalizacji.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1094165/
- https://stargard.eu/dla-mieszkanca/fundusze-europejskie/ksiaznica-stargardzka-biblioteka-zaangazowana-spolecznie/
- https://funduszeue.wzp.pl/ksiaznica-stargardzka-z-nagroda-marszalka-wojewodztwa-zachodniopomorskiego/

Zdjęcia:

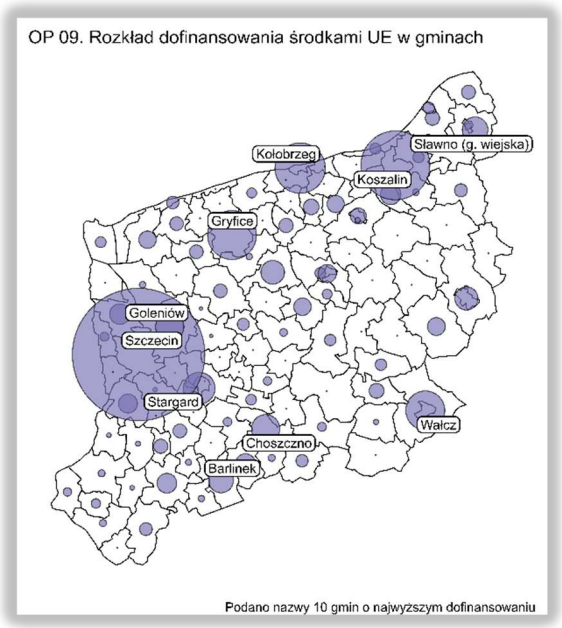

Źródło: https://funduszeue.wzp.pl/ksiaznica-stargardzka-z-nagroda-marszalka-wojewodztwa-zachodniopomorskiego/

Przykład 3

Tytuł projektu: Przebudowa pomieszczeń szkoleniowych warsztatu mechanicznego WZDZ w Szczecinie na potrzeby kształcenia na kierunkach: operator obrabiarek CNC, ślusarz, elektromechanik
Beneficjent: Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Szczecinie
Całkowita wartość projektu: 2 206 589,98 zł
Dofinansowanie UE: 1 872 981,51 zł
Opis projektu: Projekt został zrealizowany poprzez kompleksową przebudowę pomieszczeń warsztatu mechanicznego WZDZ w Szczecinie, które dostosowano do nowoczesnych standardów kształcenia zawodowego. Utworzono nowoczesne stanowiska dydaktyczne dla kierunków: operator obrabiarek CNC, ślusarz oraz elektromechanik, wyposażone w specjalistyczny sprzęt i narzędzia. Dzięki inwestycji powstała infrastruktura odpowiadająca aktualnym oczekiwaniom rynku pracy oraz inteligentnym specjalizacjom regionu. Efektem projektu było podniesienie jakości kształcenia zawodowego i zwiększenie konkurencyjności absolwentów na rynku pracy.
Linki: • https://mapadotacji.gov.pl/projekty/777673/

Terytorializacja wsparcia w OP9

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Gryfice	gryficki	487
Kozielice	pyrzycki	356
Sławno (g. wiejska)	sławieński	351
Resko	łobeski	346
Wałcz	wałecki	296
Kołobrzeg	kołobrzeski	270
Pełczyce	choszczeński	248
Rymań	kołobrzeski	233
Szczecin	Szczecin	214
Świeszyno	koszaliński	212

W układzie subregionalnym wsparcie w ramach OP9 rozłożone było w miarę równomiernie. Natomiast na poziomie gmin równomierność wsparcia była najniższa spośród wszystkich OP gdyż aż 40 gmin nie skorzystało ze wsparcia w OPIX w ogóle, a jednocześnie 43% alokacji przypadło na Szczecin. Wynika to z jednej strony ze stosunkowo niskiej alokacji na tą OP, a z drugiej – z trudnych warunków absorpcji wsparcia, związanych z wysokimi kosztami poszczególnych inwestycji (co przekłada się na wysoki wkład własny oraz potrzebę uzyskania kredytu) oraz koniecznością przygotowania i uzgodnienia niezbędnej dokumentacji. W mniejszych gminach potrzeba oraz zdolność do zrealizowania tego typu inwestycji może wystąpić nie w każdym okresie programowania.

Oś priorytetowa 10. Pomoc techniczna

65 podpisanych umów o wartości **81,4 mln EUR,** w tym wkład UE **69,2 mln EUR.**

OP10 Pomoc Techniczna była osią jednofunduszową (finansowaną z jednego funduszu – EFS). Realizowane w jej ramach działania wspierają inwestowanie środków z EFRR i EFS w ramach poszczególnych OP Programu.

Warunkiem efektywnego wykorzystania środków RPO WZ 2014-2020 było odpowiednie przygotowanie pod względem kadrowym, technicznym i organizacyjnym systemu zarządzania, wdrażania, certyfikacji, monitorowania, ewaluacji, kontroli oraz systemu informacji i promocji ze środków Programu.
Celami OP10 było utrzymanie niezbędnych warunków pracy, odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry w instytucjach gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020, sprawna realizacja kluczowych procesów systemu wdrażania Programu oraz zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów, a także potencjalnych beneficjentów Programu.

Oś priorytetowa 11. Wsparcie sektora zdrowia i środowiska w kontekście pandemii COVID-19

21 podpisanych umów o wartości **27,0 mln EUR,** w tym wkład UE **22,5 mln EUR.**

OP11 została dodana w trakcie realizacji programu na skutek decyzji o rozdysponowaniu do regionów części środków instrumentu REACT EU. Instrument ten został wprowadzony przez Unię Europejską jako szybka reakcja na pandemiczną sytuację w Europie. Zgodnie z postanowieniami ustaleń pomiędzy Rządem RP, a Komisją Europejską, interwencja miała przyczyniać się do wychodzenia z kryzysu oraz transformacji w stronę zielonej i cyfrowej gospodarki. Dlatego też w ramach RPO WZ 2014-2020 skupiono się przede wszystkim na inwestycjach ochronę zdrowia – co poprawi odporność na przyszłe zdarzenia epidemiczne oraz na dofinansowaniu Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego, który nie tylko niesie korzyść środowiskową ale też zdrowotną (ze względu na złą jakość powietrza w Polsce umiera ok 40 tys. osób rocznie) i ekonomiczną pozwalając na zmniejszenie strat energii w gospodarstwach domowych.
W ramach OP11 realizowane były projekty, których celem była budowa (wyłącznie w wyjątkowych przypadkach), przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia oraz zakup wyposażenia medycznego oraz modernizacja energetyczna budynków jednorodzinnych wraz z wymianą źródeł ciepła na mniej emisyjną.

Przykłady projektów realizowanych w ramach OP11

Przykład 1

Tytuł projektu: PoCOVIDOWA przebudowa budynku w SPWSZ w Szczecinie na potrzeby poradni specjalistycznych i diagnostyki obrazowej
Beneficjent: Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony w Szczecinie
Całkowita wartość projektu: 58 415 352,33 zł
Dofinansowanie UE: 42 916 923,26 zł
Opis projektu: W ramach projektu kompleksowo zmodernizowany został zabytkowy budynek „C" kompleksu szpitalnego przy ul. Arkońskiej. Inwestycja obejmowała przebudowę, rozbudowę i wyposażenie całego obiektu, budowę nowego łącznika pomiędzy budynkami „C" i „B" oraz montaż windy w budynku „B". Szpital wzbogacił się o nowoczesne przestrzenie poradni specjalistycznych (urologicznej, hematologicznej i onkologicznej) oraz pracownie zakładu radiologii i diagnostyki obrazowej. Zakupiono i zainstalowano wysokospecjalistyczną aparaturę medyczną – rezonans magnetyczny, angiograf i gamma kamerę – która znacząco zwiększy możliwości diagnostyczne placówki. Modernizacja objęła ponad 3 000 m^2 powierzchni, od piwnic po poddasze, tworząc komfortowe warunki dla pacjentów i personelu. Nowe rejestracje, klimatyzowane stanowiska do podawania cytostatyków oraz wygodne sale opisowe dla radiologów podnoszą standard leczenia i pracy.
Linki: • https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1566678/ • https://funduszeue.wzp.pl/kolejna-inwestycja-szpitalu-wojewodzkim-w-szczecinie-zakonczona/ • https://www.spwsz.szczecin.pl/projekty/projekty-rpo/pocovidowa-przebudowa-budynku-c-react-eu • https://www.wzp.pl/biuro-prasowe/biuro-prasowe/aktualnosci/kolejna-inwestycja-szpitalu-wojewodzkim-w-szczecinie-zakonczona-skorzystaja-pacjenci-pracowni

Zdjęcia:

Źródło: https://www.wzp.pl/biuro-prasowe/biuro-prasowe/aktualnosci/kolejna-inwestycja-szpitalu-wojewodzkim-w-szczecinie-zakonczona-skorzystaja-pacjenci-pracowni

Źródło: https://www.spwsz.szczecin.pl/news/kolejna-inwestycja-zakonczona.-skorzystaja-pacjenci-poradni-i-zdo

Przykład 2

Tytuł projektu: Dostosowanie obiektów SPSZOZ "Zdroje" w Szczecinie do nowych potrzeb epidemiologicznych

Beneficjent: Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Zdroje" w Szczecinie

Całkowita wartość projektu: 13 582 744,7 zł

Dofinansowanie UE: 13 582 744,7 zł

Opis projektu: W ramach projektu przeprowadzono kompleksową modernizację infrastruktury SPSZOZ „Zdroje" w Szczecinie, obejmującą Oddział Opiekuńczo-Leczniczy, Izbę Przyjęć Ogólną, Psychiatryczną Izbę Przyjęć oraz Poradnię Zdrowia Psychicznego Dorosłych i Dzieci i Młodzieży. Inwestycja miała na celu nie tylko poprawę warunków technicznych i organizacyjnych, ale przede wszystkim zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych w obszarze psychiatrii i opieki długoterminowej, szczególnie w kontekście powikłań po pandemii COVID-19.
Realizacja projektu obejmowała przygotowanie i wykonanie robót budowlanych oraz dostawę i montaż nowoczesnego wyposażenia. Dzięki temu powstała infrastruktura w pełni dostosowana do obowiązujących wymogów prawnych, potrzeb osób niepełnosprawnych oraz standardów bezpieczeństwa epidemiologicznego. Efektem zakończonego przedsięwzięcia jest znaczące podniesienie jakości świadczonych usług medycznych. Pacjenci zyskali dostęp do nowoczesnych poradni i oddziałów, w których mogą korzystać z kompleksowej opieki psychiatrycznej – zarówno całodobowej, jak i ambulatoryjnej a także z usług Izby Przyjęć Ogólnej. Nowe przestrzenie i wyposażenie zapewniają komfortowe warunki leczenia, skracają czas oczekiwania na świadczenia oraz zwiększają bezpieczeństwo pacjentów i personelu.
Projekt zakończył się sukcesem – SPSZOZ „Zdroje" dysponuje dziś nowoczesną bazą techniczną i kadrową, która gwarantuje trwałość rezultatów i odpowiada na rosnące potrzeby zdrowotne mieszkańców województwa zachodniopomorskiego. Dzięki inwestycji szpital stał się jeszcze bardziej przygotowany do wyzwań współczesnej medycyny, w tym do przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19.

Linki:

- https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1606344/
- https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/szpital-zdroje-otworzyl-modernizowana-ogolna-izbe-przyjec-inwestycje-sfinansowano-ze-specjalnej-puli-funduszy-europejskich-react-eu
- https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/inwestycja-z-rozmachem-oddzial-opiekunczo-leczniczy-w-szpitalu-zdroje-jak-now
- https://24kurier.pl/aktualnosci/wiadomosci/szpital-zdroje-zmodernizowal-oddzial-opiekunczo-leczniczy/

Zdjęcia:

Źródło: https://24kurier.pl/aktualnosci/wiadomosci/szpital-zdroje-zmodernizowal-oddzial-opiekunczo-leczniczy/; Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Oś priorytetowa 12. Pomoc techniczna REACT EU

OP12 Pomoc Techniczna REACT EU podobnie jak OP10, była osią jednofunduszową, jednakże w odróżnieniu do OP10 finansowana była ze środków EFRR. Realizowane w jej ramach działania były komplementarne do działań realizowanych w ramach OP10. Alokacja przeznaczona na realizację OP12 przyczyniła się do utrzymania niskiej wartości założonego wskaźnika rezultatu przypisanego do powyższej OP a mianowicie poziomu fluktuacji pracowników, gwarantując przy tym realizowanie rezultatów zakładanych we wszystkich osiach priorytetowych RPO WZ 2014-2020.
Wsparcie finansowe Instytucji Zarządzającej RPO WZ było konieczne dla sprawnego i efektywnego zarządzania RPO WZ 2014-2020. Zakres wsparcia w ramach Pomocy Technicznej realizowany za pomocą obu OP Pomocy technicznej obejmował programowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluację, certyfikację, tworzenie sieci, rozpatrywanie skarg, informację, promocję i komunikację oraz kontrolę i audyt.

Instrumenty wsparcia terytorialnego

Już z fazie tworzenia Programu, Instytucja Zarządzająca zwracała szczególną uwagę na to, by poszczególne obszary geograficzne województwa otrzymały w Programie wsparcie adekwatne – pod względem wielkości i charakteru – do ich specyficznych potrzeb i potencjałów. W efekcie, dla celów Programu region został podzielony na trzy obszary:

1) dwa o wysokiej zdolności rozwojowej – Szczeciński Obszar Metropolitalny (SOM) oraz Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny (KKBOF), objęte instrumentem ZIT na podstawie przygotowanych w tym celu strategii,
2) obszar szczególnej w skali województwa koncentracji problemów społeczno-gospodarczych – Specjalna Strefa Włączenia (SSW), objęty ukierunkowanym, zintegrowanym wsparciem.

Podmiotem koordynującym wsparcie dla SOM było Stowarzyszenie SOM, zrzeszające gminy należące do SOM i pełniące funkcję IP. Na wdrożenie instrumentu ZIT na terenie SOM w RPO przeznaczono alokację w wysokości 107,8 mln EUR (w tym 98,0 mln z EFRR i 9,9 mln EUR z EFS), środki te zaangażowane są w PI 3c, 3a, 4e, 4c, 7b, 10i i 10iv, gdzie wydzielono dla nich odrębne Działania. Niewiele mniejszą kwotę w sposób komplementarny wyodrębniono na wdrożenie ZIT na terenie SOM w ramach POIiŚ. W ramach ZIT SOM podpisano 160 umów o dofinansowanie. Wartość dofinasowania unijnego we wszystkich podpisanych umowach wynosi 116 455 344 EUR dzięki czemu poziom kontraktacji wobec przyznanej całkowitej alokacji ZIT SOM ogółem dla wszystkich działań wyniósł 108,0%.

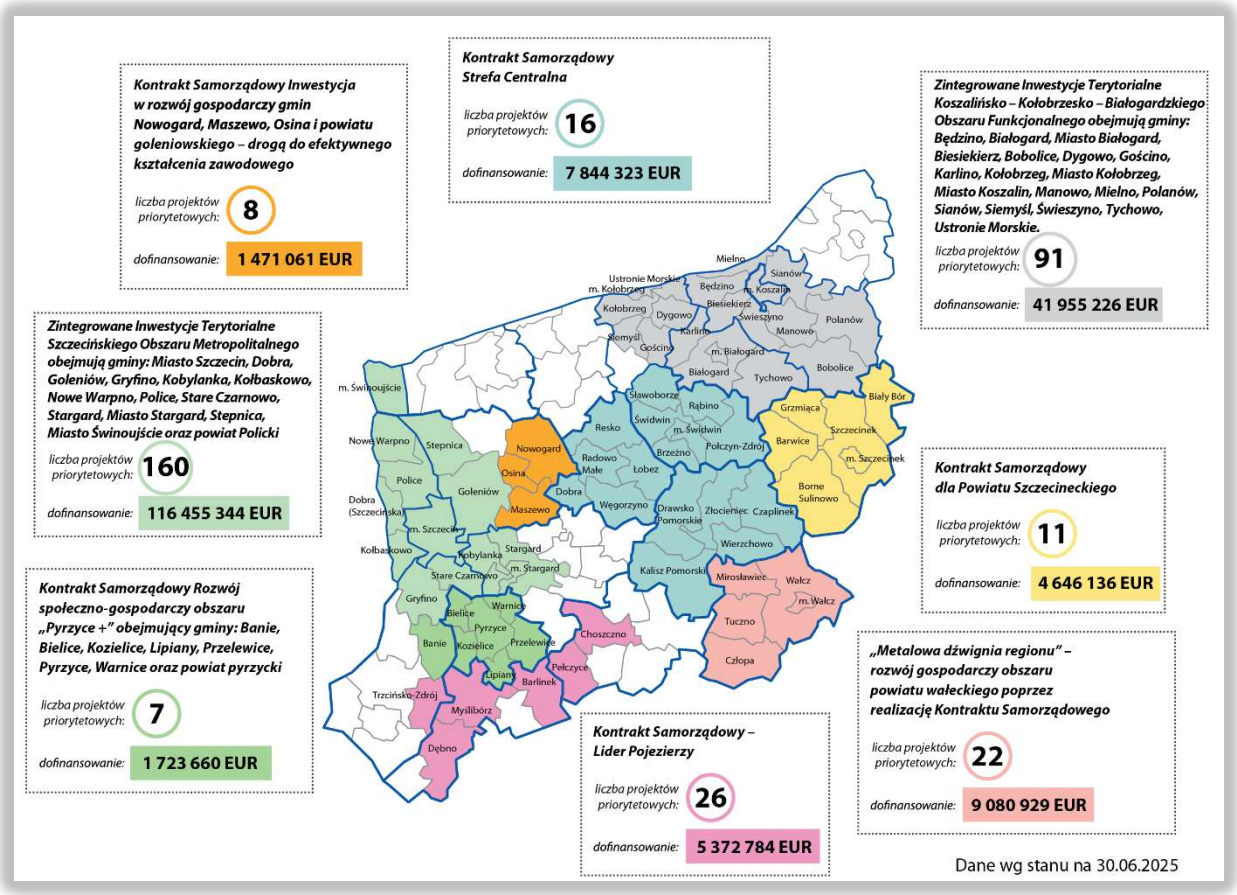
Podmiotem koordynującym wsparcie na obszarze gmin KKBOF było Miasto Koszalin pełniące funkcję IP. Na wdrożenie ZIT na terenie KKBOF w ramach Programu przeznaczono alokację w wysokości 39,4 mln EUR (w tym 33,9 mln z EFRR i 5,4 mln EUR z EFS); środki te zaangażowane są w PI 3a, 3c, 4e, 7b, 10i i 10iv w działaniach dedykowanych ZIT KKBOF podpisano 91 umów o dofinansowanie, w których wartość dofinansowania UE wyniosła 41 955 226 EUR, co wyczerpało całkowitą przyznaną alokację na poziomie 106,5%.

Delimitacja SSW przyjęta po raz pierwszy w 2014r. podlegała corocznej aktualizacji w oparciu o wskaźniki społeczno-gospodarcze pochodzące ze statystyki publicznej. W odniesieniu do SSW realizowano następujące formy wsparcia:

- dedykowane Działanie 1.6. *Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze SSW* (PI 3c) – wskazanie w SOOP indykatywnej kwoty alokacji w wysokości 21,9 mln EUR w ramach działania odbyły się 3 konkursy, podpisano 25 umów o dofinansowanie o wartości dofinansowania UE 22,3 mln EUR,
- metody preferencji terytorialnej w odniesieniu do projektów realizowanych na obszarze SSW w ramach wybranych Działań (4.9, 7.1, 9.3), w tym w szczególności – dla Dz. 7.1 i 9.3 – system preferencji związany z przygotowaniem i wdrażaniem programów rewitalizacyjnych. W ramach interwencji wspierającej SSW zawarto 248 umowy o wartości dofinansowania UE 124,0 mln EUR.

Kolejnym instrumentem terytorializacji wsparcia, stworzonym od podstaw przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ, był Kontrakt Samorządowy (KS), będący zintegrowanym podejściem do rozwoju terytorialnego dla obszarów geograficznych o wspólnych potencjałach, problemach rozwojowych i powiązaniach funkcjonalnych, a jednocześnie wymagającym podejścia strategicznego oraz ścisłej współpracy pomiędzy zainteresowanymi samorządami lokalnymi. Wdrażanie KS odbywało się poprzez dedykowane, komplementarne Działania RPO WZ 2014-2020 objęte mechanizmem projektu zintegrowanego w trybie konkursowym realizowanym w dwóch etapach. W pierwszym etapie (trwającym do 30.10.2015) wyłonionych zostało 6 Koncepcji Kontraktu Samorządowego, z których każda zawierała listę projektów spełniających wszystkie kryteria preselekcyjne. W drugim etapie IZ ogłosiła konkurs na dofinansowanie projektów w ramach Działań objętych mechanizmem KS, a liderzy KS (JST formalnie reprezentujące pozostałych partnerów KS) zostali wezwani do przedłożenia pełnych wniosków aplikacyjnych na każdy z projektów. Do końca 2018 r. zakończono proces kontraktacji.

Działania dedykowane realizacji KS to: 1.13, 2.4, 6.7, 8.5, 8.9, 95, 9.7 i 9.9. Łączna aktualna alokacja na powyższe działania wynosi 32 060 958 EUR, która została wykorzystana w 94,0% (w ramach wszystkich KS zostało podpisanych 90 umów o dofinansowanie, w których wartość dofinansowania UE osiągnęła wartość 30 138 892 EUR).
Zakres przestrzenny oraz podstawowe parametry wsparcia dla instrumentów ZIT oraz Kontraktów Samorządowych zilustrowano poniżej:

Wsparcie obszarów wiejskich w RPO WZ 2014-2020

Obszary wiejskie, wraz z występującymi tam odziedziczonymi po PGR-ach problemami społeczno-gospodarczymi, są przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu województwa zachodniopomorskiego. To głównie z myślą o nich stworzono omówione w poprzednim rozdziale narzędzia terytorializacji wsparcia, tj. Specjalną Strefę Włączenia oraz Kontrakt Samorządowy. Dzięki temu, jak pokazano w poniższej tabeli, mieszkańcom obszarów wiejskich w skali województwa zagwarantowano dostęp do wsparcia w ramach RPO WZ 2014-2020 w wysokości porównywalnej z obszarami pozostałymi oraz w sposób dostosowany do specyfiki ich potrzeb.

Poziomy wdrażania		Intensywność wsparcia		
		Wsparcie[2] w Euro per capita w gminach		Porównanie: wiejskie/pozostałe
		wiejskich[3]	pozostałych	
Cały Program		923,4	1000,6	nieznacznie niższa
fundusz	EFRR	670,8	780	nieznacznie niższa
	EFS	252,5	220,6	nieznacznie wyższa
oś priorytetowa	1 Gospodarka, Innowacje, Nowocz. Technologie	131,1	196,7	wyraźnie niższa
	2 Gospodarka niskoemisyjna	79,2	174,5	zdecydowanie niższa
	3 Ochrona środowiska	68,4	10,6	zdecydowanie wyższa
	4 Naturalne otoczenie człowieka	87,7	68,5	nieznacznie wyższa
	5 Zrównoważony transport	245,9	188,3	wyraźnie wyższa
	6 Rynek pracy	90,5	88,5	taka sama
	7 Włączenie społeczne	98,7	77,3	nieznacznie wyższa
	8 Edukacja	63,2	54,8	nieznacznie wyższa
	9 Infrastruktura publiczna	58,6	141,4	zdecydowanie niższa

Źródło: analiza własna na podstawie danych z systemu SL2014, danych z BDL GUS oraz klasyfikacji DEGURBA

W skali całego Programu na jednego mieszkańca gmin wiejskich ostatecznie przypadła przeciętnie kwota 923,4 EUR dofinasowania środkami UE, czyli niemal tyle samo ile na obszarach pozostałych. Na poziomie funduszy występujących w Programie tak rozumiana intensywność wsparcia na obszarach wiejskich jest w przypadku EFS nieznacznie wyższa zaś w przypadku EFRR nieznacznie niższa niż na obszarach pozostałych.

Na poziomie poszczególnych OP najwyższa – bo aż ponad sześciokrotna – przewaga obszarów wiejskich pod względem intensywności wsparcia wystąpiła w OP3 (ochrona środowiska), co jednak wynika przede wszystkim z tego, że większe miasta – z uwagi na demarkację ze wsparciem krajowym – miały ograniczony dostęp do wsparcia w tej OP. Ponadto przewaga obszarów wiejskich występuje w OP5 (transport), OP4 (naturalne otoczenie człowieka), OP7 (włączenie społeczne) oraz OP8 (edukacja), co można zinterpretować jako odpowiedź na ich niewątpliwie zwiększone potrzeby na wsparcie w tym zakresie.

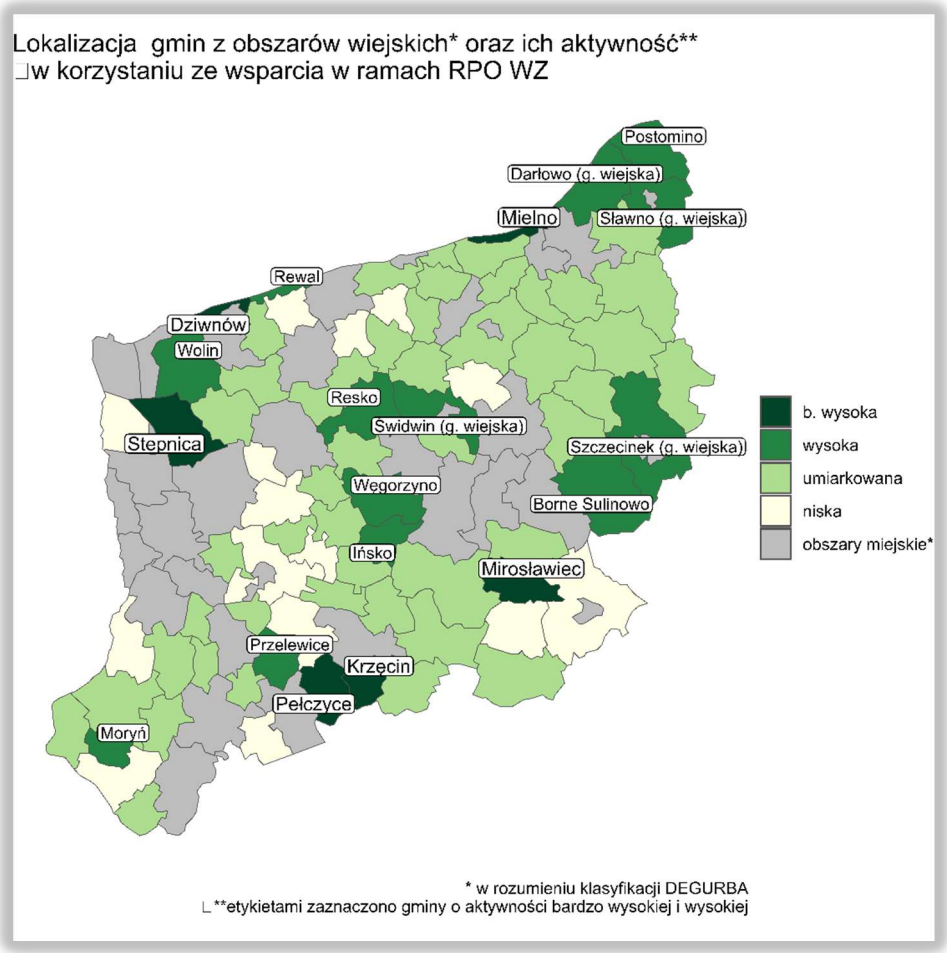
W OP1, OP2 i OP9 wsparcie per capita na obszarach wiejskich było niższe niż na pozostałych. W przypadku OP2 (gospodarka niskoemisyjna) wiąże się to z faktem, iż emisja CO_2 i pozostałych zanieczyszczeń jest na obszarach wiejskich zdecydowanie mniejsza niż w ośrodkach miejskich, co dawało beneficjentom z obszarów wiejskich słabszą „legitymizację" do korzystania ze wsparcia. W przypadku OP1, w której wspierane były przede wszystkim przedsiębiorstwa, w głównej mierze wynika to z tego, że dominującym typem gospodarki w większości gmin wiejskich jest gospodarka rolna, która – w swej podstawowej postaci – nie jest wspierana w ramach Programu. Natomiast w przypadku OP9 (infrastruktura publiczna) należy pamiętać, że specyfiką

[2] *Wsparcie zostało przypisane do gmin w identyczny sposób jak w przypadku terytorializacji wsparcia omawianej wcześniej na poziomie poszczególnych OP – patrz przypis na stronie 6.*

[3] *Obszary wiejskie zdelimitowano na poziomie gmin oraz na podstawie klasyfikacji DEGURBA, która – jak się wydaje – jest obecnie do tego celu rzetelniejsza niż klasyfikacja TERYT. Przy takim założeniu obszary wiejskie obejmują 79 spośród 113 gmin województwa zachodniopomorskiego oraz 27,5% jego mieszkańców.*

sporej części interwencji w ramach tej OP była budowa obiektów służących usługom publicznym (np. zdrowotnym lub edukacyjnym), których wysokie koszty inwestycyjne powodują, że mniejsze gminy decydują się na takie przedsięwzięcia nie w każdym okresie programowania. Ponadto trzeba zauważyć, że zasięg działania infrastruktury publicznej tworzonej w większych ośrodkach miejskich nierzadko obejmuje także mniejsze gminy wiejskie leżące w pobliżu.

Innym istotnym aspektem dotyczącym wsparcia obszarów wiejskich jest zbadanie, czy aktywność gmin wiejskich w korzystaniu ze wsparcia (rozumiana także jako wszechstronność) w ramach Programu jest uwarunkowana geograficznie oraz identyfikacja gmin najaktywniejszych pod tym względem. Ilustracją tego zagadnienia jest przedstawiona poniżej mapa aktywności gmin wiejskich w korzystaniu ze wsparcia.

Analiza powyższej mapy pokazuje, że wśród gmin wiejskich najwyższa (tj. oceniona jako „bardzo wysoka") aktywność i wszechstronność w korzystaniu ze wsparcia wg stanu na koniec programu wystąpiła kolejno w gminach: Mielno, Stepnica, Pełczyce, Dziwnów, Mirosławiec i Krzęcin. Widać też wyraźnie, że stopień aktywności gmin wiejskich w korzystaniu ze wsparcia nie wynika z ich usytuowania geograficznego. Żadna część regionu (np. w układzie subregionalnym NUTS 3 lub przy podziałach typu „północ-południe" lub „wschód-zachód") nie wydaje się być faworyzowana lub defaworyzowana. Niezauważalny jest pozytywny wpływ metropolii szczecińskiej i aglomeracji koszalińskiej na aktywność w korzystaniu ze wsparcia, podobnie jak negatywny wpływ peryferializacji położenia gmin, skoro aż 10 spośród 19 gmin o aktywności bardzo wysokiej i wysokiej przylega do granic województwa. Może to oznaczać, że stopień aktywności w korzystaniu ze wsparcia wynikał raczej z czynników endogennych związanych z aktywnością środowisk lokalnych danej gminy.

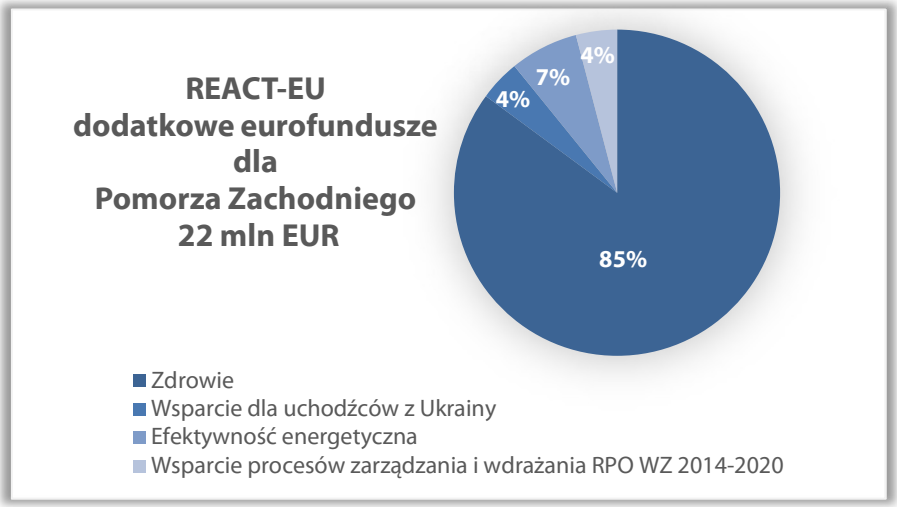
REACT-EU - dodatkowe eurofundusze dla Pomorza Zachodniego

Dodatkowe wsparcie poprzez narzędzie REACT-EU stanowiło reakcję Unii Europejskiej na kryzys wywołany pandemią COVID-19. W ramach planu naprawczego, którego celem było ograniczenie społecznych i gospodarczych skutków pandemii, zwiększono o ponad **22 mln EUR** alokację dla Pomorza Zachodniego w ramach realizowanego RPO WZ w perspektywie budżetowej 2014-2020.

Priorytetem były obszary, które z punktu widzenia całej Europy mają znaczenie dla wychodzenia z kryzysu wywołanego pandemią tj.: kwestie związane z ochroną zdrowia ale także wsparcie dla przedsiębiorców i tematy, które dla KE są priorytetowe, czyli kwestie transformacji zielonej i cyfrowej. Pomorze Zachodnie postawiło na dwa filary: **zdrowie** i **efektywność energetyczną.**

Ponadto do obu wspomnianych filarów pod koniec roku 2022 doszedł trzeci: Dodatkowe fundusze przeznaczono na wsparcie uchodźców z Ukrainy. Decyzja ta jest efektem wybuchu wojny, której skutki Komisja Europejska także uznała za kryzys wymagający interwencji.

Poniższy wykres przedstawia procentowy udział filarów wsparcia w łącznej kwocie przeznaczonej na wdrożenie REACTE-UE w ramach RPO WZ 2014-2020 (w tym wydatki na wsparcie procesu zarządzania i wdrażania).

W ramach REACT-EU podpisane zostały **22 umowy** o dofinansowanie które wyczerpały całą dostępną pulę środków przeznaczonych na ten cel.

Inwestycje ze środków REACT-EU w sektorze zdrowia mają na celu polepszenie i uodpornienie systemu opieki zdrowotnej. W głównej mierze środki te wykorzystano na wsparcie infrastruktury szpitali, w tym budowy, przebudowy, modernizacji obiektów ochrony zdrowia oraz na zakup wyposażenia obejmującego także wyroby medyczne. Wsparto 8 podmiotów leczniczych. Poniżej tytuły przykładowych projektów:

- „Zakup odtworzeniowy kardioangiografu z modernizacją pomieszczeń m.in. dla pacjentów kardiologicznych poCovidowych",
- „PoCovidowa przebudowa budynku w SPWSZ w Szczecinie na potrzeby poradni specjalistycznych i diagnostyki obrazowej",
- „Poprawa opieki nad pacjentem onkologicznym poprzez utworzenie centrum koordynacji opieki onkologicznej oraz zespołu psychoonkologii jako przykład włączenia telemedycyny do opieki koordynowanej".

Dzięki takiemu wsparciu z usług zdrowotnych świadczonych przez podmioty lecznicze korzysta rocznie prawie 90 tys. osób.

W zakresie efektywności energetycznej wsparcie przeznaczono na dofinansowanie modernizacji energetycznej budynków jednorodzinnych wraz z wymianą źródeł ciepła na mniej emisyjną. Inwestycje te miały na celu zmniejszenie energochłonności budynków, co doprowadzi do zmniejszenia emisji pyłów i gazów cieplarnianych. W ramach zrealizowanych projektów przewiduje się redukcję gazów cieplarnianych

o 647 ton CO_2 *(aktualnie 541ton CO_2)* oraz spadek emisji pyłów o 0,75 Mg/rok *(aktualnie 0,61Mg/rok)*. Dzięki projektom zmodernizowanych zostało 81 źródeł ciepła oraz przygotowanych zostało 111 audytów energetycznych.

W obszarze wsparcia dla uchodźców z Ukrainy udzielone dofinansowanie dotyczyło dostosowania istniejącej infrastruktury w celu zapewnienia odpowiednich warunków, w tym społecznych i bytowych, osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie. Wsparcie dotyczyło głównie:

- organizacji miejsc integracji uchodźców ze społecznością przyjmującą,
- organizacji miejsc pomocy zapewniających opiekę nad dziećmi,
- organizacji miejsc pomocy organizacyjno-prawnej, pomocy psychologicznej oraz pomocy w podjęciu zatrudnienia, adaptacji/wyposażenia mieszkań lub miejsc pobytu tymczasowego,
- wsparcia w zakresie organizacji kursów j. polskiego,
- organizacji punktów dystrybucji pomocy materialnej (żywność, odzież itp.).

WOJEWÓDZTWO
ZACHODNIOPOMORSKIE